
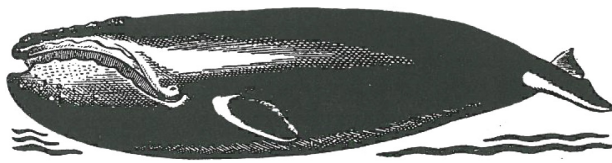
 VELRYBA

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko – přírodovědecká fakulta v Opavě

TEORETICKÁ BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Michaela Herskovič

Galerie Velryba

Opava 2012

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko – přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie

TEORETICKÁ BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Michaela Herskovič

Obor: tvůrčí fotografie

Vedoucí práce: odb. as. Mgr. MgA. Tomáš Pospěch

Oponent: doc. MgA. Pavel Mára

Galerie Velryba

Whale Gallery

Opava 2012

Abstrakt

Galerie Velryba – Tato práce sleduje 18ti letou historii galerie velryba od roku 1992 do roku 2011

Klíčová slova

Galerie Velryba, galerie, FAMU

Abstrakt

Whale Gallery - This thesis follows the 18-year history of the Whale Gallery from 1992 to 2011

Keywords

Whale Gallery, Gallery, FAMU

Slezská univerzita v Opavě program:
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Akademický rok: 2011/2012

Studijní program: Filmové, televizní a fotografické
Forma : Kombinovaná
Obor/komb.: Tvůrčí fotografie (TF)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA:	OSOBNÍ ČÍSLO:
Michaela Herskovič	Archeologická 1881, Praha 5	f070944

TÉMA ČESKY:

T: Galerie Velryba

NÁZEV ANGLICKY:

T: Whale Gallery

VEDOUcí PRÁCE:

T: odb. as. Mgr. MgA. Tomáš Pospěch

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Historie a současnost galerie Velryba

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

Nagy Petr.: Pražský dům fotografie, bakalářská práce ITF

Podpis studenta: .....

Datum: .....

Podpis vedoucího práce: .....

Datum: .....

Podpis vedoucího katedry: .....

Datum: .....

Za účinnou pomoc při přípravě této práce obzvláště děkuji panu Prof. PhDr. Vladimíru Birgusovi, odb. as. Mgr. MgA. Tomáši Pospěchovi a panu Pavlovi Mickovi.

Prohlašuji,
že jsem práci vypracovala samostatně a použila pouze uvedenou literaturu.
Souhlasím se zveřejněním práce formou zařazení do Univerzitní knihovny Slezské univerzity v Opavě a knihovny Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a na internetových stránkách Institutu tvůrčí fotografie.

V Praze dne 5. května 2012

Obsah

Preambule	.....	06
Úvod	.....	07
Rok 1992 Kavárna Velryba	.....	09
Rok 1994 Galerie Velryba	.....	11
Rok 1998 Rekonstrukce	.....	13
Galerijní prostory	.....	14
Význam Galerie Velryba	.....	16
Kurátoři Galerie Velryba	.....	17
Radek Váňa	.....	18
PHP	.....	20
FAMU	.....	21
Vladimír Birgus	.....	22
Michal Čtveráček	.....	24
Helena Musilová	.....	26
Závěr	.....	27
Rozhovory	.....	28
Luděk Štětka a Matěj Mlčoch	.....	28
Štěpánka Štein	.....	30
Chronologie výstav	.....	33
Přílohy	.....	40

Preamble

K tématu této bakalářské práce mě dovedla v podstatě náhoda. Tu malou a zastrčenou galerii mi pomohla objevit má kamarádka. Zpočátku jen jako malebnou kavárnu, ovšem skutečnost, že se jedná zejména o galerii, byla už po první návštěvě nezpochybnitelná. Tuto kavárnu jsem poté i jako galerii navštěvovala poměrně často. Proto, když jsem si měla vybrat téma bakalářské práce, sáhla jsem po této možnosti, která znamenala dozvědět se o historii galerie mnohem víc. Volba mě nezklamala, protože během práce mě častokrát nadchla jak historie této galerie, tak ohromující kvalita prací vystavujících autorů.

Neméně podstatnou roli při rozhodování o tématu bakalářské práce byl fakt, že již v minulosti, kdy jsem galerii navštěvovala coby pouhý návštěvník, bylo vždy obtížné, dá se říci, že až nemožné, dozvědět se o galerii něco víc, než co je na jídelním lístku. Na webových stránkách galerie nebo na internetu všeobecně se daly najít jenom strohé informace o jednotlivých, právě probíhajících výstavách, nikoli však o koncepci, historii nebo o plánech galerie. Což je u této malé, ovšem nikoli bezvýznamné galerie, která se zaměřuje na mladé umělce, více než škoda.

Úvod

V bakalářské práci se věnuji Galerii Velryba od samotného jejího vzniku až do dnešních dnů. Ke galerii a celé její historii jsem se snažila přistupovat jako nezaujatý pozorovatel, přestože jsem sama její nadšenou návštěvnicí. Ze soukromých archivů novinových článků, zapomenutých pozvánek a léty zkraslených vzpomínek někdejších vystavovatelů jsem se snažila poslepnout celou chronologii a historii jednotlivých uměleckých výstav, zaměřených později už jen na fotografii.

V průřezu let, od založení až do roku 2011, jsem sledovala posun a vývoj galerie pod vedením střídajících se kurátorů. Zmiňuji se zde o okolnostech, které provázely změny ve vedení galerie. Tyto změny, které se odehrávaly zejména na kurátorských postech, zde sleduji prostřednictvím chronologického výčtu vystavených autorů pod vedením těchto kurátorů. Také se zmiňuji o několika přestavbách, které byly pro galerii Velryba zásadní a které zasáhly i neopomenutelnou hospůdku. Tato nedílná součást galerie se, jak se zmíním později, rozrostla o velmi příjemnou studentskou kavárnu.

Snažila jsem se vypátrat a chronologicky seřadit co nejvíce fotografických výstav, které se týkají galerie Velryba třeba nepřímo, ale které byly v prostorách kavárny vystaveny pod kurátorským vedením samotných autorů.

Nedílnou součástí bakalářské práce jsou citace rozhovorů s kurátory otištěné v tehdejších kulturních časopisech. Stejně tak uvádím i názory a postřehy samotných autorů, kteří v galerii vystavovali. Zajímaly mne také názory návštěvníků, a to těch z nich, kteří mají přehled a jejichž slova a názory mohly mou práci obohatit.

Galerie Velryba je malou kavárnou v zastrčené uličce uprostřed rušné Prahy. Pro uskutečňování fotografických výstav má sice velmi specifické prostory, přesto si dokázala, právě svou rázovitostí a otevřeným přístupem k výstavnictví, získat a udržet stále se vracějící návštěvníky, bezpochyby nadšence pro fotografii.

Tato bakalářská práce se věnuje všemu, co galerie Velryba znamená. Velká část této práce je věnována jejímu vzniku a jejím přerodům, ať architektonickým nebo kurátorským. Nermalou pozornost věnuji osobnostem, které jednotlivé kroky vzniku a vývoje galerie provázely. Mám na mysli kurátory, fotografy a mentory, kteří přispěli ideově i fyzickými silami. Protože co by byla galerie Velryba bez lidí, kteří ji postavili na svých zkušenostech, názorech a především idejích.

V samostatné kapitole se věnuji historii galerie z hlediska uskutečněných výstav, které byly zprvu umělecké a později striktně fotografické. Jak bude možné se v této práci později dočíst, z galerie umělecké se změnou kurátora stala galerie fotografická a později, po několika letech, je galerie Velryba dvorní galerií umělecké školy FAMU. Součástí práce je chronologie všech výstav, tak jak šly jedna po druhé od té první v roce 1994. Jelikož byla galerie Velryba už od svého vzniku mecenášskou výstavní síní pro mladé fotografy, nezřídka se stávalo, že byli návštěvníci na vernisážích svědky historicky prvních výstav tehdy zatím neznámých fotografů, na jejichž současné vernisáže se jezdí třeba až do Arles. Některým z těchto autorů věnuji v práci více prostoru. Zachycuji zde jejich názor na tehdejší galerii a na jejich, tehdy možná první vlastní

výstavu. V rozhovorech s autory se zajímám o jejich názor na tehdejší chod galerie v porovnání se současným programem Velryby a hlavně jaký měla tehdejší výstava vliv na jejich současnou fotografickou kariéru.

V tak zvaných medailonech se věnuji osobnostem spjatým s galerií, osobnostem, které však nebyly vystavujícími. Mám na mysli medailony těch lidí, kteří výstavy zaštiťovali jako kurátoři nebo se jinak podíleli na obecně i mediálně úspěšném chodu galerie. Těmto medailonům není věnována samostatná kapitola, naopak medailony se prolínají celou prací. Tak jak tato práce postupuje časem a minulostí jsou medailony uvedeny vždy v tom období, ve kterém osobnosti v medailonu zmíněné, ovlivňovaly dění galerie.

^{A)} Fotografie ze dne otevření kavárny Velryba

Rok 1992, kavárna Velryba

Galerii Velryba a její vznik je nutné, alespoň zpočátku, brát jako vstřícné gesto pana Micky, který pro své přátele v roce 1992 otevírá kavárnu, nebo lépe řečeno příjemnou hospůdku, a vlastně nejen pro své přátele, ale vůbec pro mladou generaci tehdy začínajících tvořivých umělců. Mám-li citovat sice nadsazená, ale stále pravdivá slova pana Ludka Štětky, současného provozního galerie Velryba, – „Původní idea byla, že kamarádi nemají kam chodit do hospody, tak se postaví hospoda,...“¹⁾ –, je jasné že, první impulzy vzniku galerie byly značně naivní. Skutečnost je taková, že provozovat vlastní kavárnu, smím-li to tak říci, byl velký sen pana Micky, který se mu mohl splnit hned po revoluci díky změně režimu a navrácení majetku v podobě domu v Opatovické ulici. Ve zrestituovaném domě se postupně celé přízemí a sklep proměnily z tiskařské dílny na hospůdku, později v kavárnu a nakonec i galerii s prostorem vyhrazeným pouze pro výstavy. Pro tehdy velice radikální a svéhlavou skupinu Zpátečníků se Velryba po nějaký čas stala místem nevázané konverzace napříč uměleckou společností. Zpátečníci byli spolkem mladých umělců, který vdechl Velrybě život jak společenský a kulturní, tak bezpochyby i život ze zcela materiálního pohledu. Nově vznikající Velryba se stala ideálním i velmi vítaným prostorem, kde mohli umělci bez jakéhokoliv diktátu plně uplatnit své umělecké cítění. Členové spolku Zpátečníci vypomohli panu Mickovy s interiérovými úpravami. Konec konců tento prostor měl být a skutečně se stal jejich útočištěm a středobodem setkávání s tehdejší mladou uměleckou generací.

Po útrapných peripetiích s přestavbou spodních podlaží budovy a nekončícím bojem s nespolehlivými dělníky (pořád se nacházíme v porevolučním čase) muselo být slavnostní otevření Velryby odloženo o dva měsíce (původně bylo plánováno na 1. května). Velryba se tedy otvírala 7. července 1992. Slavnostní otevření bylo současně první vernisáží. Vždyť interiéru, výmalbě, grafice, textům a celkové auře Velryby se věnovali umělci, a tak tato vlastně byla vlastně skupinová výstava představila galerii Velrybu jako jedno umělecké dílo, jehož ztvárnění a ležerní preciznost můžeme pozorovat při každém posezení až dodnes.

Současně s otevřením Velryby si pan Micka kladl velké ambice i v nakladatelské oblasti. S otevřením hospůdky spatřilo světlo světa také první, a bohužel jak se záhy ukázalo i poslední, vydání oběžníku, nebo lépe řečeno kavárenského zpravodaje se stejnojmenným názvem Velryba. Byť měl tento první papírový výtisk značný a velmi pozitivní ohlas, zůstalo u prvního a současně i posledního tištěného vydání. I přes snahy udržet periodikum aspoň v „e-verzi“ publikováním textů na webových stránkách nepodařilo se udržet tempo a nedlouho po prvním vydání uhasla i tato forma vydávání vlastního velrybího zpravodaje. Důvodem nezdaru velrybích novin nebyl nezáměr, ale jednoduše nezbýval čas, jak to

* „A ta výmalba? To je Petr Vaněk. Hodně lidí mi tady pomáhalo, hlavně Zpátečníci. Třeba Robert Novák, grafik, si vzal na starosti všechny nápisy tady a dělal grafickou úpravu novin. Viktor Stoilov (nakladatelství TORST) pomáhal dělat sazbu. Ivan Pinkava fotku atd. Kulatý stůl v rohu je na objednávku Zpátečníků.“

** „Stolky jsou bytelné, se žulovými deskami a černýma kulatýma nohama, židle tmavé, poctivě bytelné, ne však na tolik masivní, aby překážely. Nábytek si Micka navrhl sám, interiér s vl-nami trojúhelníků od modré přes zelenou, oranžovou, červenou až po fialovou Petr Vaněček. Dlažba je čedičová. Kapacita 57 židlí, z toho sedm u baru. Na jednom z parapetů jsou k mání noviny a časopisy, převážně z nakladatelství Lidové noviny. Otevřeno je od 11 do 02 hod. Ceny jídel se pohybují mezi 20-50 korunami, soda stojí šest, espresso čtrnáct.“

později vysvětlil pan Štětka: „Je to běh na dlouhou trať, a to nikdo nevydrží.“²⁾

Velryba se hned po svém otevření stala velmi navštěvovaným místem a bezpochyby i místem velmi inspirujícím. Byl zde k dostání denní tisk, člověk tu získával tvůrčí inspiraci a složení pravidelných návštěvníků zaručovalo nápadité náměty konverzace. Velryba byla pro umělce ideálním místem, kde mohli tvořit, vášnivě debatovat nebo plánovat vznik bláhových projektů. Velryba měla už od samého vzniku značnou výhodu proti jiným, třebaže už zaběhnutým kavárnám. Tou výhodou byla a stále je osobnost pana Micky a také okruh jeho přátel. Byla to mladá generace tvůrčích lidí, pro které byla Velryba totéž, co byla kavárna pro secesní gentlemany z počátku minulého století. Po Sametové revoluci se Velryba stala středem uměleckého volnomyšlenkářství a pro umělce symbolem znovunabytí svobody.

V té době vládli plastový design a převládaly pastelové barvy v kombinaci se světlým, otevřeným prostorem po vzoru bruselské světové výstavy. Naproti tomu přišla hospůdka Velryba s prostorem naprosto odlišným od tehdejšího ideálu mléčných barů z Václavského náměstí. Velryba byla, ať si to pan Micka tenkrát uvědomoval či nikoliv, malým návratem do časů mocnářství. Do časů takových kaváren jako byla kavárna Union na bývalé Ferdinandově (dnes Národní) třídě, se kterou se historicky pojí počátky českého moderního umění, kde se scházeli a debatovali první zastánci kubismu a moderního umění, nebo kavárna Arco, která pojila literáty, žurnalisty a malíře, tří jinak nepříliš sdílné skupiny tehdejších pražských obyvatel.

*** „Po listopadové revoluci se rychle mění pražský parter, přibývají obchody a obnovuje se i kavárenský život. Až z mořských dálék připlouvá Velryba, nová umělecká kavárna, a usazuje se v poklidné zátoce ....“

B) Budova kavárny Union

B) Budova kavárny Arco

Rok 1994, Galerie Velryba

Původní prostor Velryby, dnešní přední část, hospůdka nebo také kavárna (v závislosti na denní době), začal být kvůli přetlaku návštěvníků příliš malý. Souviselo to zejména s ambicemi pana Micky. Proto se po dvou letech úspěšného provozu rozrůstá Velryba o další prostory s jasným cílem, vyhradit novodobým Nezvalům a Seifertům komornější prostor. Dnešní klub Velryba je určen pro hloubavé rozjímání. Původní, přední část hospůdky se rozrostla o zadní místnosti, o prostory dnešního klubu neboli kavárny. Přestavbou přízemí činžovního domu vznikly dva oddělené podniky s vlastním personálem a vlastním barem, což umožnilo vyhovět vkusu a potřebám všech návštěvníků. Původní prostory zůstali nezměněné, temná nezníčitelná čedičová podlaha, těžké žulové stolky s kovanými nohami, u kterých se sedí na stylových dřevěných židlích, a pro Velrybu typická výmalba skládající se z nespočtu malých barevných trojúhelníků které se vlní ze stěny na stěnu v měnících se barvách. Zatím co nově vzniklý Klub je světlý prostor s dřevěnou vrzající podlahou, plný drobných zákoutí, ve kterých se dá posedět u rozmanitých stolů v křeslech nebo na kanapích, která byla kupována po starožitnictvích a bazarech. I bar v tomto klubu vypadá jako almara vaší babičky. Nesmím zapomenout na ušlechtilý a brilantní tah pana Micky, když ze sklepních prostor, nacházejících se pod nově vzniklým Klubem, vytvořil výstavní síň. Prostřednictvím této galerie dával už od jejího vzniku tvůrčím mladým umělcům možnost vystavovat svá díla přímo v centru Prahy, a to zcela zdarma.

Dnem 25. 5. 1994 se oficiálně datuje historický vznik Galerie Velryba. Tato nově vzniklá galerie, byť se jedná o sklepní prostory kavárny Velryba, už od svého vzniku nabízela jak díky svému výstavnímu plánu, tak praktickému a v Čechách ne zcela běžnému spojení galerie a kavárny, kvalitní kulturní program, což bylo potvrzováno i pravidelnými pozvánkami na vernisáže otištěnými v kulturních průvodcích. Otevřením zadní části Velryby se objevil nový potenciál kavárenského života, který se rozhořel nejen díky oddělenému a svébytnému prostoru galerie, ale také díky rozdělení dosavadního prostoru Velryby na dva lokály. Na klub-bar nebo také na kavárnu a na hospůdku (původní Velryba). Ve spodním patře, nebo také ve sklepě, v galerii, se nezávisle na chodu horního, nad galerií posazeného baru, uskutečňovaly výstavy, vernisáže a promítání. V baru, souběžně se spodním patrem galerie, probíhaly vernisáže fotografií uměleckých děl nebo se pořádala autorská čtení a hudební představení. A do třetice hospůdka, funguje jako naprosto samostatný kulturně i návštěvníky odlišný prostor, pro všechny ty, kteří navštěvovali Velrybu ještě před tím, než se stala výstavním místem a pro ty, kteří jen neradi přijímají novoty a převratné změny v jimi oblíbené Velrybě.

Kromě mnoha přínosného přinesly s sebou tyto změny i obtíže spojené s nutností uspokojit potřeby nyní už dvou samostatných restauračních provozů a jedné galerie. Pavel Micka, který před otevřením Velryby neměl s vedením lokálu žádné praktické zkušenosti, a který už od počátku díky nezkušenosti řešil potíže, tak jak přicházely, byl při otvírání zadní části Velryby již připraven na nápor nových obtíží. S nově otvíraným Klubem galerie Velryba přichází do galerie i nový provozní pan Luděk Štětka, který dohlíží na chod obou provozů a zároveň obstarává tech-

**** „Ve středu města byly kavárny honosné, zhus-ta navštěvované i dámami zpolosvěta. Páni vrchní dávali se tu v kavárnách dvakrát denně holit. (...) V kavárně se diskutovalo, plánovalo a nikdy jsem neměl dojem ztraceného času. Byly tam téměř všechny kulturní časopisy a drahé zahraniční časopisy obrázkové.“

nické zázemí galerie Velryba.

První výstavou v galerii byla výstava Igora Hlavinky s názvem *Strašná souměrnost*. Vernisáž byla spojena s oslavou znovuotevření Velryby. Byť byla výstava oficiálně situována pouze do spodního patra, do galerie a výstavních prostor, ten den návštěvníci, kteří přišli zároveň oslavit znovuotevření Velryby zaplnili všechny prostory i nejbližší okolí nové galerie.

Z prvopočátku neměla galerie Velryba jasný plán, náplň ani záměr. První půlrok byl výstavní plán velmi nesourodý, vernisáže se pořádaly nepravidelně, vždy když byla možnost něco vystavit. Bylo to způsobeno zejména tím, že po otevření nových prostor bylo nezbytné provozně zajistit v podstatě tři samostatné provozovny. I přes nově vzniklé provozní obtíže, zůstává jedním z hlavních zájmů, zajistit kontinuální kulturní program, na který byli návštěvníci zvyklí už před rekonstrukcí, a který byl soustředěn pouze na jednu kavárnu a který se nyní rozrostl o mnohem větší potenciál a zároveň s tím přibýlo mnohem více starosti o kontinuitu a úroveň zamýšlených akcí. Jak to vyjádřil sám pan Micka v rozhovoru pár měsíců po otevření zadní části Velryby: „Zatím nevím, ale v klubu by měl být nějaký zajímavý program. Zájemců s nejrůznějšími nápady, jak klub oživit, je opravdu dost.“³⁾

*****, „Velrybě se narodilo dítě! Nejrůznější pražská kavárna otevřela nový bar pro uvolněné posezení uprostřed města. Ti, kdo chtějí pozorovat všechno dění v okolí a jimž záleží na tom, aby nebyli viděni, se určitě posadí v přední místnosti kavárny Veleryba. Zatímco ti, kdo u kavárenských stolků skládají básně a touží po klidu, se mohou uvelebit v křeslech v zadní části – v baru.“

D) Fotografie z otevření

E) Fotografie z otevření

Rok 1998, Rekonstrukce

Jak jsem se již zmínila, výstavní prostory jsou ve Velrybě situovány ve sklepních prostorech. Galerie Velryba se, až na své neobvyklé využití, od jiných sklepů nijak nelišila, a to zejména vlhkostí a nepříliš vhodným odvětráváním. Tato skutečnost v kombinaci s potřebou mít v galerii čisté bílé omítnuté zdi, jak se na galerijní prostory sluší, a zároveň s častou kumulací většího počtu lidí, přímo nahrává plísním a rychle zkáže všeho, co má vlastnost absorbovat vlhkost. Jinými slovy se ukázalo, že představa ryze klasického výstavního prostoru se, i vzhledem k členitosti prostoru, nedá s Velrybou skloubit. Po bezmála třech letech byl pan Micka donucen spodní prostor galerie zrekonstruovat a přizpůsobit její vzhled prostředí, ve kterém se nacházela, protože, jak se ukázalo, opačný přístup vedl k uzavření galerie.

Ale jak se říká všechno zlé je pro něco dobré a i tato umělecká pauza galerii velmi prospěla a přinesla novou inspiraci v podobě mladých fotografů. Podle mého názoru tato v pořadí už třetí přestavba mnohem více zpřístupnila galerii Velryba mladým lidem a definitivně stanovila již dříve známý alternativní přístup galerie k výstavnictví.

^{F)} Nově zrekonstruovaná galerie Velryba

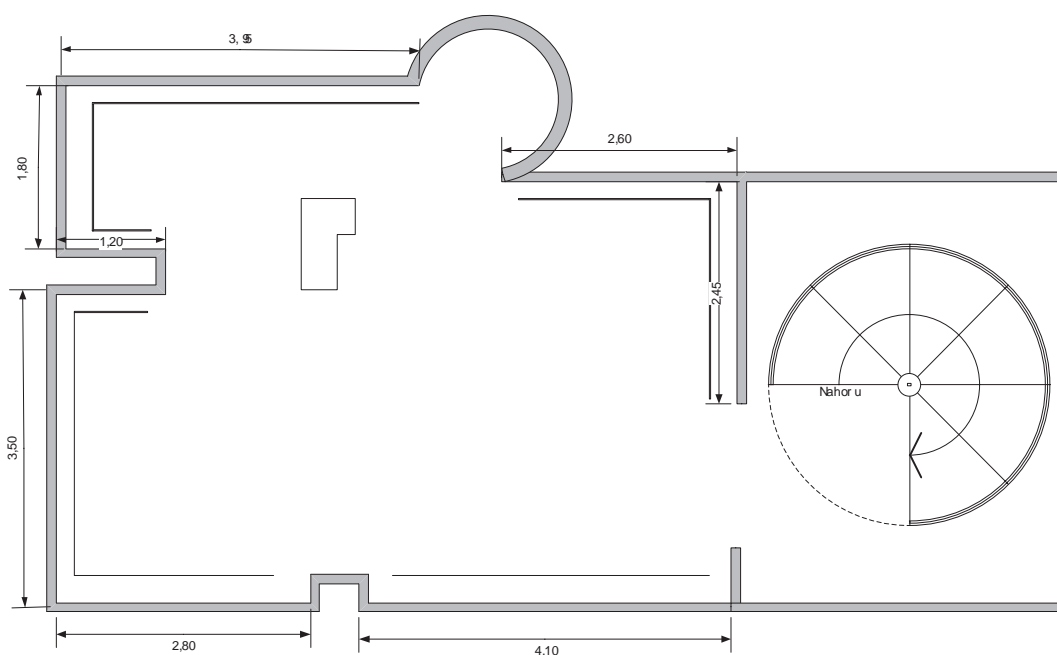
Galerijní prostory

Odstraněním provlhlé a místy plesnivé omítky až na původní červené cihlové zdivo se spodní patro galerie převléklo z bíle omítnutých zdí do červena. Tento tah přidal galerii další unikum, čímž se již Velryba mezi jinými malými galeriemi s podobnou koncepcí (jako např. Nová síň, nebo Špálova galerie v Praze) definitivně vyhranila. I samotné rozložení výstavního prostoru a složitý přístup do galerie dává, ale možná i ubírá galerii na možnostech, jak se mohou umělci v útrobách Velryby prezentovat. Ale i přesto bylo možné v galerii Velryba vidět velké trojrozměrné objekty mobilních telefonů autora Igora Korpaczewskyko, nebo několikatunové kamenné skulptury sochaře Michaela Stránského.

Spodní patro galerie se dá pomyslně rozdělit na čtyři „místnosti“ – dvě téměř čtvercové, jeden úzký obdélník a jednu rozpuřenou rotundu. Nejen dispozice samotných výstavních prostor, ale i instalace, vyžaduje po autorovi notnou dávku kreativity. Stěny galerie zůstaly po rekonstrukci holé, což jistě přidalo na efektnosti, nikterak to však neusnadnilo instalaci a možná dokonce úplně znemožnilo některá výtvarná díla vystavit. Pravdou ale je, že někteří z vystavujících autorů kreativní prostředí velrybích výstavních prostor plně využili a s nekonvenčností prostoru se velmi efektivně vypořádali. Zůstává ale otázkou, zda to např. nemělo skrytý důvod, a to elegantně zakrýt diskutabilní kvalitu samotného fotografického souboru. Možná ale, že tyto obtíže jsou právě to pravé „těžko na cvičišti lehké na bojišti“, co vedlo tehdejšího vedoucího katedry fotografie Miroslava Vojtěchovského k navázání velmi úzké a mnohaleté spolupráce FAMU s galerií Velryba, což dodnes dává studentům jedinečnou možnost vyzkoušet si, co znamená svá díla prezentovat ve výstavních prostorech.

Výstavní prostor galerie má asi 37 metrů čtverečních. Velikostí tedy nepatří mezi největší a ani přístup do galerie není zcela tradiční. Z klubu Velryba je nutné sejít po původním, úzkém točitém schodišti o patro níž. Pod schodištěm je malá vstupní místnost, ve které je na starém šachovém stolku vždy umístěna návštěvní kniha. Galerie je po vstupu v první části poměrně nízká, strop se zvyšuje až o pár metrů dál ve volně navazující druhé části galerie, která je prostornější a o něco světlejší. Třetí místnost je poměrně temný úzký obdélník navazující na půlkruhové zákoutí, které jako jediné má denní stropní osvětlení. Všechny tyto místnosti na sebe volně navazují, a umožňují tak přirozeně procházet celou sestavou podivně uskupených místností. Poměrně malé místnosti v některých částech galerie přímo znemožňují divákovi odstoupit od vystavovaného díla a vnímat ho jako celek. Tento efekt je umocněn u skupinových výstav, kdy je kladena priorita na umístění co nejvíce děl jednotlivých autorů. Galerie má po obvodových stěnách rozveden závěsný systém v podobě nainstalovaných ocelových lišt, který umožňuje instalaci fotografií pomocí ocelových lanek (v plánu zakresleno). Osvětlení v místnostech je řešeno pomocí sítě závěsných stropních bodových světel s otočnou hlavou. Hlavní výstavní prostor, i když je poměrně malý, je otevřený a mírně potemnělý. Výhodou sklepního prostoru je, že i při slunných dnech není expozice narušována nepřirozenými odlesky nebo stíny, které mohou v kontrastu s umělým osvětlením zcela znemožnit vystavované fotografie nerušeně zhlédnout. V prostoru je pouze jediný rušivý prvek v podobě opěrného sloupu, který znemožňuje přehlédnout výstavní prostory jedním pohledem. Zůstal zde jako jediný nosný prvek po vybourání vnitřních zdí, které rozdělovaly prostor do jednotlivých místností. Stěny galerie jsou obnažené, nekryje je omítky ani žádné jiné moderní obložení, čímž se předchází nadměrnému kumulování vlhkosti. Jelikož se galerie nachází ve staré zástavbě, jsou sklepní prostory domu vyzděné ještě po staru červenými

cihly. Cihly jsou, i díky rekonstrukci, opracované, proto nehrozí nebezpečí poškození vystavených děl. Jediné, co připomíná tradiční galerijní prostory, je bílý strop, jenž je přerušován trámovými překlady, které jej rozdělují po celé délce, zřejmě tam, kde byly původně dělicí zdi. Mezi těmito překlady jsou vsutku nápaditým způsobem vedeny kolejnice, na nichž jsou připevněny otočné bodové lampy. Při některé instalaci, kdy fotografie nejsou tradičně situovány na zdech, ale jsou instalovány v prostoru, není, díky otočným světlům, totiž díla nasvítit nebo prosvítit. Tohoto efektu a variability instalace, který galerie nabízí, naplno využila Lucie Mlinářová, toho času studentka FAMU. Při instalaci své výstavy Hovory rozvěsila své velkoformátové fotografie, zkopírované na hedvábný materiál, volně do prostoru. Galerie Velryba je tedy velmi nevšední a nekonvenční prostor nabízející autorům možnost prezentovat svá díla tvůrčím a nevšedním způsobem.

© Půdorys Galerie Velryba

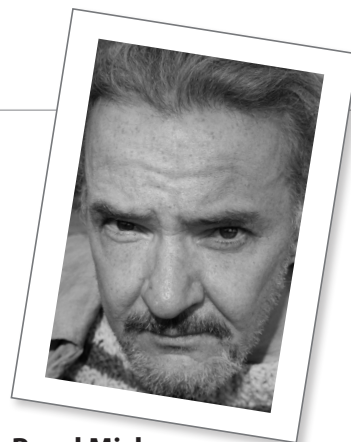

Význam Galerie Velryba

Galerie Velryba byla od svého vzniku (počítejme od roku 1994) nejprve galerií uměleckou, později striktně fotografickou a v současnosti díky skupině 3:1 opět uměleckou galerií. Na rozdíl od jiných pražských galerií podobného zaměření (např. Leica Gallery Prague, Langhans galerie Praha nebo Ateliér Josefa Sudka), které jsou se vši vážností výstavními síněmi, je galerie Velryba neformální otevřenou platformou plně vyhovující mladým umělcům, jejich bohémskému a otevřenému přístupu k umění, který není nijak svázán zažitými konvencemi. Tento prostor neklade na autory žádné svazující nároky, umožňuje jim ve všech ohledech uplatnit tvůrčího ducha jak ve fotografii, tak i v neformálním způsobu instalace.

Galerie Velryba dávala už od svého vzniku prostor zejména mladým českým umělcům, kteří svou tvorbou nemohou oslovit široké publikum a zaručit návštěvnost, což pro klasicky fungující galerie může být dlouhodobě neúnosné, zejména z finančního hlediska. Díky tomu, že je galerie Velryba součástí kavárny, není tedy existenčně na návštěvnosti jednotlivých výstav přímo závislá. To umožňuje kurátorovi nepodřizovat se aktuálnímu všeobecnému uměleckému vkusu široké veřejnosti. Díky tomu se mohly v galerii uskutečnit takové výstavy, které spojily začínající umělce s umělci již známými a uznávanými. Tento styl uspořádání výstav uplatňoval zejména Radek Váňa. Tato šlechtnost ze strany pana Micky, v dnešní době nepříliš běžná, umožňuje mnoha mladým lidem bezúplatně vystavit své fotografie v centru Prahy a vzhledem k tomu, že je výstavní prostor otevřen každý den v týdnu a vstupné se nehradí, byly a jsou studentské výstavy navštěvovány mnohem hojněji, než můžeme vysledovat u studentských výstav v jiných galeriích.

V době vzniku Velryby ani v současnosti není v Praze podobná galerie, která by byla natolik otevřená mladé generaci a mladým umělcům, jako je právě galerie Velryba. I když můžeme namítnout, že tento prostor se galerií může nazývat jen s nadsázkou, skutečností zůstává, že historicky se galerie Velryba neocenitelně zapsala do uměleckého vzestupu mnoha autorů. Galerie Velryba se díky svému konceptu, otevřenému přístupu k novým tendencím a uměleckým výstřelkům a svojí benevolencí k mladým nezkušeným umělcům možná opravdu vzdaluje tradičnímu pojetí galerie, někam ke klubovému přátelskému prostředí. A tím se možná opět vracím na začátek, k prvním myšlenkám o otevření hospůdky pro kamarády a přátele. Je s podivem, že i po 18 letech se původní myšlenka a přátelská otevřenost Velryby neposunula ani o krok ke komerčnímu pojetí a galerie je stále otevřena novým mladým fotografům.

Pavel Micka

majitel galerie Velryba

7. 2. 1959 Praha

1982 Gymnázium
1986 Knihovnik ve Státní knihovně
1989 Fotograf v družstvu Fotografie Praha
1992 Kavárna a galerie Velryba

V současnosti se zabývá fotografií ***Výstavy***

2009 Šumavské koláče
2010 Vzpomínky na Arcimbolda
2011 Kořeny
2012 Oblaka, ohně, země, voda

Úspěchy ve specifické oblasti

2005 Vydání knihy Trávy a alkoholy
2006 Výstava obrazů ke knize

Co považujete za svůj největší úspěch?

Vybudování kavárny a Galerie Velryba

Na čem právě pracujete?

Fotografie Šumavských krstů

Máte životní moto?

Pro bdící je svět jeden a společný, ale každý ze spících se obrací k vlastnímu.

Kurátoři Galerie Velryba

Když opustím téma architektonické a stavební historie a podívám se na historii galerie Velryba z uměleckého úhlu, zaměřím se na její kulturní program, za kterým stojí kurátoři a autoři vystavených děl a fotografických souborů. Dějiny galerie Velryba se začaly utvářet hned po otevření zadní části Velryby, tedy klubu nebo také baru a galerie. Dělo se tak pod záštitou nikoho menšího, než je Radek Váňa. Ten byl v té době zaměstnán v pražské Národní galerii a pro malou galerii, která neměla žádné přesné zaměření ani jasný řád, byl jeho přehled v oblasti moderního umění všeobecně velmi přínosný.

První měsíce nově otevřené galerie Velryba byly nesourodé a bez většího nebo dlouhodobějšího plánování. Změna nastává hned v prosinci roku 1994, kdy se ujímá její koncepce kurátor sbírky moderního a současného umění v Národní galerii v Praze Radek Váňa. Díky své zkušenosti z Národní galerie a přehledu dokázal naplnit výstavní prostory galerie Velryba poutavými výstavami mladých umělců české i zahraniční scény, ale i českými emigranty. Výstavní prostor v spodním patře galerie Velryba s přívlastkem „nejpozoruhodnější“, jak se můžeme dočíst v některých dobových článkách, dokázal plnit zajímavými autory s měsíční periodou po dva a půl roku až do okamžiku další v řadě již třetí stavební úpravy ve Velrybě. V době, kdy se Radek Váňa, bez nároku na honorář, galerii Velryba věnoval, podařilo se galerii vybudovat respekt a uznání nejen ze strany vracejících se návštěvníků, ale zejména uměleckých kritiků, což se odráželo v novinářském zájmu a pravidelných recenzích.

Po plánované rekonstrukci galerijních prostor z důvodu hromadění nadměrné vlhkosti, která měla za následek plesnivění vyštukovaných zdí, se pan Micka domluvil s katedrou fotografie FAMU na dlouhodobé spolupráci. Díky této spolupráci, která trvá až dodnes, bylo umožněno studentům, nejen pražské katedry fotografie, vystavovat své práce již během studia, přímo v centru Prahy. Během této dlouholeté spolupráce se v galerii vystřídal několik kurátorů, kteří galerii utvářeli vždy po několik let.

***** „Galerie Velryba je především místem, které si zvykla navštěvovat určitá komunita složená z mladých umělců, studentů výtvarných škol, ale neopomenou se tu ukázat také kritici různých generací a názorů.“

Radek Váňa

Radek Váňa za poměrně krátké období, kdy v galerii Velryba působil jako kurátor, vytvořil z malé, neznámé a pro diváky poměrně nedostupné místnosti ve sklepě zastrčené hospůdky výstavní prostor hodný slova galerie. Ze začátku nebylo jistě jednoduché získat pozornost a dodat realizovaným výstavám vážnosti, ale už v průběhu jeho působení se skutečně, a nejen podle názvu, můžeme bavit o Velrybě, nejen jako o kavárně, ale o výstavním prostoru, který si svým obsahem a výstavním plánem dokázal zajistit divácký zájem. Bylo nutné vypořádat se s velmi nestandardním výstavním prostorem i z toho důvodu, že zde ještě nebyl vyřešen závěsný systém, tak jak je tomu nyní. Proto se zdá být až zázračné, že první autor, který zde měl pod vedením Radka Váni vernisáž, byl Jiří Kovanda. Galerie Velryba byla prostorem, ve kterém do té doby nebyly realizovány žádné větší výstavy, a proto nebylo zcela jistě jednoduché prosadit tuto galerii jako vážně míněnou, když svým zevnějškem nic nenapovídala o kulturním dění ve svých útrobách a i samotní návštěvníci vernisáží byli při vstupu do hospody často zmateni, zda jsou na správném místě. Díky autorským výstavám a společným projektům, pro které se dařilo Váňovi získat i novinářské ohlasy, které byly jen málokdy negativní, se Velryba dostala do povědomí jako kvalitní současné kulturní a společenské centrum, které zároveň nabízelo zázemí pro příjemné debatování a polemizování po oficiálním skončení vernisáží, a nejen po nich.

Koncept s jakým Váňa kurátorsky uchopil vedení galerie a paleta vystavených autorů, byly s největší pravděpodobností ovlivněny jednak proporcionálními možnostmi samotných výstavních prostor, ale zajisté byl také velkým benefitem fakt, že pro autory, které vybral, nemusel shánět finance. Jak sám řekl: „*Nebyl jsem díky tomu v pozici galeristy, který program výstav často musí podřídit tomu, aby uživil galerii.*“

⁴⁾ Váňa se snažil v rámci své koncepce oslovovat ty autory, kteří se normálně ve velkých výstavních sáňkách nevystavovali. „*Byl to nekomerční prostor, kde jsem se snažil dát příležitost studentům a lidem těsně po škole a na kolektivních výstavách konfrontovat jejich dílo s tvorbou zkušenějších autorů.*“ ⁵⁾ Současně s tím je nutné zdůraznit i skutečnost, že v útrobách Velryby (sklepní a členitý prostor) by asi bylo prakticky nemožné uspořádat větší soubornou výstavu takových umělců, kteří jsou vystavováni třeba právě v Národní galerii. Ale i přesto se Váňovi, díky jeho osobitosti a zejména díky jeho profesionálnímu přístupu k práci, podařilo z kavárny vytvořit galerii s nečekanou návštěvností a pozitivní kritikou.

Váňův nevšední pohled na umění, bohaté zkušenosti v této oblasti a přímé kontakty na uměleckou scénu, obohatily galerii Velryba a umožnily jí navždy se začlenit mezi malé galerie jako kvalitní výstavní prostor. Kurátor Radek Váňa nebyl izolovaný od soudobé umělecké scény a ani nebyl úzce zaměřený na konkrétní médium. Pohlédnu-li zpětně na koncepci výstav, které pod jeho vedením byly realizovány, naleznu v ní příjemnou rozmanitost. Výstavy se tematicky neopakovaly, a často se měnila i prezentovaná média. Neplatilo zde žádné konvenční pravidlo. V té době nebylo možné říci, že se galerie profiluje jako galerie úzce specializovaná pouze na

Radek Váňa

kurátor,
1966

1989 Karlova universita Praha, práva
1994 Central European University, Praha
1995 Karlova universita Praha, dějiny umění

1994-1997 - kurátor - Galerie Velryba, Praha

1998-1999 - kurátor Starter & Sorter Project, Praha

2000 - kurátor sbírky moderního a současného umění - Národní galerie, Praha
2000 - 2001 - lektor českého moderního umění pro zahraniční studenty, Karlova universita, Praha

2002 - 2003 - asistent - Ellen de Bruijne Projects, Amsterdam

2004 - 2009 - umělecký ředitel - De Veemvloer, Amsterdam

fotografii, malbu nebo sochy. Ve Velrybě byli k vidění soudobí mladí umělci, jejichž výběr nebyl ovlivněn ničím jiným než neupjatým a otevřeným názorem galeristy. Váňa měl při sestavování výstav nespornou výhodu, když nemusel brát ohledy na finanční stránku; komerce mohla jít a také šla stranou. Tato svobodná a volná ruka tedy mohla uskutečnit takové výstavy, které by v jiných galeriích nebylo možné uvést. A právě proto byla v té době v galerii Velryba cítit jakási volnost, jež umožňovala vystavovaná díla umělců příjemně vnímat. Výstavy byly nenucené, přirozené a lidé to vnímali. Nejen proto se pro mnohé stalo navštěvování galerie Velryba pravidelným rituálem.

Mezi dnes již známé umělce, kteří pod vedením kurátora Váni reprezentovali soudobou rozmanitost umělecké scény, patřili lidé jako Jiří Kovanda, který nevšedně avšak brutálně poetickým a nenápadným způsobem pozměňuje běžné vnímání reality, ale vždy tak, aby si toho všiml pouze vnímavý divák. Pouhým kolemjdoucím podstata jeho úmyslu často uteče. Snad skoro pravým opakem byl Tomáš Císařovský, který byl dobře znám pro své postmoderní názory. Slovy jako ironie, náhoda či intuitivní skladba náhodného smetí – tak by se asi dala ve velmi hrubé zkratce charakterizovat díla konceptuálního umělce Petra Lysáčka, který v galerii Velryba také vystavoval. Jeho díla se lišila od všeho, co bylo běžné či očekávané, podobně jako čistě elementární tvary obrovských piktogramů, které tvořil Jan Merta. Je to jen neúplný výběr toho nejzajímavějšího, který nám ale jednoduše demonstruje rozmanitost a volnost galeristy, který se nebál kombinací.

***** „Jakmile začíná být na výtvarné scéně trochu nuda a některé novinky se najednou začínají opakovat, vzniká (téměř) zákonitě nějaké alternativní místo, kde se dá vidět umění neokoukané. S takovou koncepcí přišel na konci loňského roku i kurátor Radek Váňa, když začal pravidelně připravovat výstavy v galerii pod pražskou kavárnou Velryba.“

PHP

V souladu s přáním pana Micky se Velryba přestala věnovat umění všeobecně a začaly se zde vystavovat pouze fotografie. Tuto novou ideu o fotografické galerii měl naplňovat Pražský dům fotografie (PHP). Pražský dům fotografie vznikl po vzoru americké neziskové galerie Camera Work. Vznik PHP inicioval spolu s dalšími deseti spoluzakladateli Jaroslav Beneš, který také stál při vzniku sdružení Aktiv volné fotografie. Šlo o sdružení aktivních fotografů, kteří si od toho slibovali lepší postavení při jednání s galeriemi a sběrateli umění. Naneštěstí v době, kdy se Velryby ujal Pražský dům fotografie, jako jednoho z dalších výstavních prostor, panoval ve vedení Aktivu volná fotografie velký zmatek a samotné PHP bojovalo o přežití, mimo jiné kvůli nedostatku financí. V té době vypršela PHP nájemní smlouva a tehdejší dvorní galerie a vedení muselo hledat pro galerii nové prostory. Byla to doba velkých změn a převratů, v tom období PHP vzhledem k tomu, že nemělo vlastní výstavní galerii, vystavovalo ve více galeriích a výstavy nezdědka trvaly déle než obvyklé čtyři týdny. Tehdy byla správní rada Aktivu volné fotografie ve složení Zdeněk Lhoták (předseda), Vladimír Birgus, Aleš Kuneš, Suzanne Pastor a Jaroslav Beneš. Ředitelkou PHP byla Eliška Syrová, která se ve spolupráci s Lenkou Zemanovou starala o chod výstav.

Bohužel je v tomto období (1997–1998) velmi složité vysledovat chronologii výstav, vzhledem k bouřlivému dění okolo PHP a faktu, že Velryba v té době byla pro PHP pouze doplňkovým výstavním prostorem. Je to období těsně před rekonstrukcí Velryby a i podmínky pro vystavení fotografií byly značně ztíženy vzhledem k tehdejšímu stavu galerie. Jak to vyjádřila tehdejší ředitelka PHP Eliška Syrová: „*Vždy, když jsme šly s Lenkou instalovat do Velryby, musely jsme se smát, připadaly jsme si jako Pat a Mat.*“⁶⁾ Tehdy ještě nebyl ve Velrybě instalován závěsný systém. Při rozhovorech s lidmi, kteří v té době PHP řídili nebo byli ve správní radě, jsem se často setkala s údivem, když jsem se zmínila o výstavách ve Velrybě. Josef Moucha mi na otázku, jestli si umí vzpomenout, jaké výstavy proběhly ve Velrybě odpověděl: „... *kdybyste se mě zeptala obráceně, jestli PHP někdy vystavovalo ve Velrybě, řekl bych rozhodně, že ne, ale vy o tom musíte vědět více.*“⁷⁾ I rozhovory s panem Pavlem Baňkou nebo s Evou Marlen Hodek měly podobný výsledek. Z tohoto důvodu je chronologie výstav z té doby bohužel dosti nepřesná.

FAMU

Majitel galerie pan Micka prokázal své manažerské schopnosti a utvořil velmi strategické spojení s katedrou fotografie Filmové akademie múzických umění (FAMU), za kterou tehdy kurátorsky vedl výstavy prof. Vladimír Birgus. Děkanem na Filmové akademii múzických umění byl tehdy Karel Kochman a katedru fotografie vedl prof. Mgr. Miroslav Vojtěchovský. Vladimír Birgus začal hned po skončení studia na FAMU na katedře pracovat jako asistent a po roce 1998 vedl Kabinet dějin fotografie při katedře fotografie na FAMU. Už od počátku, kdy na FAMU začal pracovat, snažil se jako asistent o zvýšení výstavních činností katedry, což se mu později, už jako vedoucímu Kabinetu dějin a teorie fotografie, skutečně úspěšně dařilo.

Roku 1998 se slavnostní vernisáží Robo Kočana otevíraly nově zrekonstruované galerijní prostory. Tím se zároveň definitivně zpečetila budoucí spolupráce FAMU s Velrybou. Touto vernisáží také začíná jedno velmi plodné partnerství, které do budoucnosti galerie Velryba přineslo mediální publicitu a návštěvníky z řad odborné veřejnosti.

V Mladé frontě DNES tehdy vyšel pod hlavičkou „Galerie Velryba zažívá třetí rozjezd“ tento článek: „Fotografové a pedagogové vychovávající nové fotografické generace chtějí dát prostor především mladým lidem, nehodlají, jak sami říkají, nijak protlačovat jen ‚svou‘ školu, ale otevírají prostor i fotografům odjinud. Je jedno, jestli bude vystavující z Opavy, Ústí nebo Bratislavy, jaké bude národnosti a z jaké přijde školy, u našich studentů nebudou rozhodovat ani známky či pochvaly. Jediným kritériem pro všechny autory bude, aby prezentovali kvalitu, nápaditost, aby jejich tvorba byla osobitá,“ říká Vojtěchovský a Birgus dodává: „I když se budeme orientovat především na mladé autory, neznamená to, že by v galerii čas od času nedostal šanci i tvůrce mladý spíše svým dílem než věkem samým.“⁸⁾ A skutečně to nebyly plané řeči, o čemž vypovídala už první výstava Robo Kočana, který byl v tu dobu čerstvým absolventem bratislavské Vysoké školy výtvarných umění.

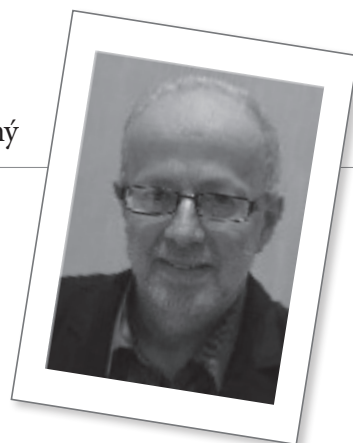
***** Galerie Velryba, kterou jako součást stejnojmenné kavárny otevřel majitel domu Pavel Micka, má bohatou minulost a podle všeho ji čeká i bohatá budoucnost. Za již třetím otevřením komorní galerie v suterénu domu v Opatovské ulici tentokrát stojí katedra fotografie Filmové akademie múzických umění.

Vladimír Birgus

V galerii Velryba se pod taktovkou FAMU začal tvořit pevný výstavní plán, na kterém spolupracovali Vladimír Birgus a paní Alena Vandasová. Vladimír Birgus vedl výstavy jako kurátor, vybíral vystavující mezi studenty FAMU i mezi studenty jiných vysokých fotografických škol a předsedal výběrové komisi, která z přihlášených fotografií vybírala ty s nejlépe propracovaným projektem, zatímco paní Vandasová měla na starosti vše, co se týkalo aktivit spojených s podáváním grantů a hlášením o aktivitách, které byly ve Velrybě díky získaným financím z grantů uskutečněny. Díky mnohaletým zkušenostem z PHP (Pražský dům fotografie) dokázala zajistit pro Velrybu mediální pozornost. Díky její práci a půlročnímu plánování výstav bylo v té době možné dočíst se o chystaných vernisážích v Pražském kulturním přehledu a opravdu jen málokdy se stalo, že avízovaná vernisáž byla nenadále přesunuta na jiný den nebo hodinu a pakliže jste se po půlročním čekání s Kulturním přehledem v ruce vydali na výstavu Dity Pepe, opravdu jste na vernisáži mohli vidět její autoportréty. Nestávalo se tedy, že by se naplánovaná chronologie vystavujících v průběhu roku předělávala. Jak o tehdejší vedení galerie řekl provozní galerie pan Štětka: „Birgus vždycky měl vynikající tah na branku.“⁹⁾

Ve Velrybě v té době vznikl díky neotřesitelné pravidelnosti jakýsi společenský rituál. Vernisáže se konaly vždy každé první pondělí v měsíci a stávalo se pravidlem, že na vernisáž, kromě samotného autora jeho nejbližší rodiny a přátel, pravidelně docházeli autorovi spolužáci, profesori, ale i jiní umělci, kunsthistorici a redaktori, které do galerie netáhl třeba až tak právě vystavující autor jako ten fakt, že dle slov Vladimíra Birguse: „Každý měsíc to bylo příjemné setkávání lidí pohybujících se kolem fotografie.“¹⁰⁾ Z Velrybích vernisáží se díky obětavé práci Aleny Vandasové a díky Birgusově kvalitnímu výběru vystavovaných fotografií stala periodicky se opakující kulturně společenská událost s hodnotným programem.

Vybírání vystavených autorů podléhalo volbě Vladimíra Birguse v případě studentů FAMU nebo studentů jiných vysokých škol v Čechách nebo v zahraničí, ale byla tu i možnost pro absolventy nebo pro umělce, kteří fotografii nikdy nestudovali. V takovém případě fotograf zaslal na univerzitu své práce, ať už na diapozitivu nebo v malých náhledech spolu s popisem své práce nebo projektu. Vždy na podzim se na FAMU sešel malý komitét, jehož úkolem bylo vybrat z přihlášených fotografií a sestavit výstavní plán na budoucí půlrok. Dá se tedy říci, že i díky nutnosti půl roku setrvat, než se fotografovi dostane vyjádření, zda bude, či nebude mít příležitost vystavit své fotografie, bylo pro fotografy, kteří chtěli vystavovat ve Velrybě, prestižní, když jim tato příležitost byla umožněna. Spolu s faktem, že byt to byla malá studentská galerie, výstavní plán byl vždy v předstihu avízován v kulturních přehledech a na vernisáže se, díky paní Vandasové, dostavovali redaktori a kunsthistorici a o probíhajících výstavách se vždy psalo v kulturních

Prof. PhDr. Vladimír Birgus

český fotograf, historik fotografie a
vysokoškolský profesor

5. května 1954 Frýdek-Místek

1978 - vystudoval obor literatura-divadlo-film na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci
1974 - 1978 - Paralelně studium fotografie na FAMU v Praze
1980 - doktorát
1994 - docentem
1999 - profesorem

1978 - 1998 - asistentem na katedře fotografie FAMU
1998 - 2002 - vede Kabinet dějin a teorie fotografie při katedře fotografie na FAMU
1990 - do současnosti - současně vedoucím Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě

V současnosti

- vede katedru Institut tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty,
- je člen Vědecké rady Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě
- je členem nákupní komise Muzea umění Olomouc
- bývá hlavním kurátorem v Galerii Opera v Ostravě a v Kabinetu fotografie Domu umění v Opavě, aj.

Redaktorská činnost, časopisy

- stálý spolupracovník Mladé fronty Dnes
- články Ateliér, Fotograf, Photonews, European Photography, Kwartalnik Fotografia, Portfolio Vogue (časopis)aj.

časopisech, jako byly Ateliér, Fotografie magazín, ale i v běžných měsíčnících jako Mladá fronta dnes nebo Respekt. Mohu tedy říci, že mělo jistou prestiž být vystaven ve Velrybě a bylo více než pravděpodobné, že pakliže měl fotograf skutečně talent, mohl být díky zdejší vernisáži velmi rychle objeven i mimo fotografickou obec.

Mezi fotografy, kteří měli v té době ve Velrybě svou první výstavu, patří dnes už velmi známá dvojice Salim Issa a Štěpánka Štein s cyklem Beauty fashion. Štěpánka a Salim v té době studovali na VŠUT a byli osloveni katedrou fotografie s nabídkou vystavit svůj klauzurní soubor v prostorách galerie Velryba. Výstava, kterou tehdy uváděli pod pseudonymem „2S“, čítala 15 fotografií. Byly to vybrané fotografie ze souboru, který zachycoval trendy tehdejší módy přímo v ulicích Prahy. V současné době můžeme soubor vnímat jako malou sondu do tehdejšího módního stylu oblékání. Autoři si pro své snímky vybírali náhodně kolemjdoucí lidi, kteří je zaujali svým originálním stylem nebo extravagancí. Jejich zájmem bylo zaznamenat módu nestylizovanou ateliérovými podmínkami a zprostředkovat divákovi skutečný pohled na tehdejší módní trendy. Dnes můžeme velmi podobné projekty sledovat na internetu. Také tam sledují současné módní trendy pouličními snímky, ale fotografii vnímají jenom jako reprodukční nástroj pro zachycení a následné live komentování módního výstřelku. Ale jsou i výjimky, kdy se fotografie stala hlavním motivem, zatímco módní kreace zachycená na snímcích působí jako pouhý zajímavý doplněk a blogy na internetu jsou jen médiem, přes které se snímky masově šíří mezi fanoušky módy. Mezi ty blogery, kteří se skrze módu a vlastní blog stali fotografy s vlastními fotopublikacemi na téma móda, určitě patří The Sartorialist, Face Hunter nebo Stockholm streetstyle.

Dále bych ráda zmínila výstavy Dity Pepe a Krisztofa Zielinského. Pro tyto dva fotografy to nebyla historicky první výstava, ale první pražská výstava. Dita Pepe zde vystavovala dnes už velmi známý soubor Autoportréty s ženami, který měl velký úspěch a bylo možné ho zhlédnout například i v Arles. V katalogu vydanému k výstavě bylo možné se dočíst: „Aranžované jsou trochu jiné. Dita Pepe se fotografuje v různých převlecích, parukách a v různých interiérech, ale zůstává vždy ženou. ... zachycuje se vedle žen různého věku, profesí a sociálního postavení.“¹¹⁾ Na tomto souboru Dita ve stejném duchu nadále pracovala mnoho let a postupně jej rozšířila o autoportréty s muži a autoportréty s rodinami.

Alena Vandasová

stručně profese nebo to co právě p. Vandasová dělá

28. dubna 1973

1992 - Gymnázium Nymburk, Vědecké informace a knihovnictví (SKŠ Praha)

1994-1997 - Pražský dům fotografie

1997-1999 - Národní galerie v Praze, SMSU Veletržní palác

2001-2003 - FAMU, katedra fotografie, produkce

2011 - MAUR film, s.r.o.

V současnosti

Dvouměsíční dcera Ráchel.

Úspěchy

výstava Annie Leibovitz v Praze (1998) (Národní galerie)

Francouzská distribuce celovečerního filmu Fimfárum do třetice všeho dobrého (MAUR film, 2012)

Co považujete za svůj největší úspěch?

12 let manželství a tři zdravé dcery!

Nebo na čem právě pracujete?

Na vývoji několika celovečerních animovaných filmů ve společnosti MAUR film.

Máte životní moto?

Co tě nezabije, to tě posílí.

Michal Čtveráček

Začátkem roku 2000 se na FAMU začaly dít velké věci. S novým učebním plánem a vůbec s novou koncepcí přichází na FAMU, za velkých emocí, nový děkan pan PhDr. Michal Bregant. Následovaly větší personální změny a po roce z FAMU odchází i prof. Vladimír Birgus, zejména z důvodu poměrů panujících v Institutu tvůrčí fotografie, který tenkrát vedl na Slezské univerzitě v Opavě. Sám se o tom vyjádřil slovy: „*Institut byl stále větší na administrativu, stále zabíral více času.*“¹²⁾ Tím tedy z kurátorského hlediska začíná třetí etapa galerie Velryba, kdy po Váňovi, který jako první dal Velrybě punc galerie a díky kterému se o galerii Velryba začalo psát jako o galerii a po profesorovi Birgusovi, který ve spojení s paní Vandasovou dokázal z Velryby udělat galerijní prostor, který byl společensky vnímán jako místo s hodnotným kulturním programem, přebírá patronát nad děním v galerii Velryba čerstvý absolvent katedry fotografie pan Michael Čtveráček.

Pan Čtveráček si jako téma bakalářské práce zvolil „Vznik a vývoj liberecké fotogalerie“, a proto se poslední (a nejen poslední) rok na katedře fotografie významně věnoval teorii chodu galerií všeobecně, ale také prakticky, když pomáhal svým spolužákům s organizací jejich výstav ve Velrybě. Proto bylo logickým krokem, když po úspěšném zakončení bakalářského studia na katedře fotografie nadále v této práci setrval a dál se staral o chod výstav ve Velrybě, tentokrát už jako zaměstnanec FAMU a kurátor. Pan Čtveráček, byť neměl v podstatě s vedením výstavních prostor žádné praktické zkušenosti, zvládl převzít měsíčně se opakující mechanismus na sebe stále navazujících výstav a vernisáží bez větších obtíží i z dlouhodobého hlediska udržel ve Velrybě kontinuitu výstavního programu. V tomto poměrně dlouhém období šesti let se původně nastavená pravidla nijak významně nezměnila, stále byli hlavní náplní výstav převážně studenti nebo čerství absolventi FAMU nebo skupinové výstavy studentů s profesory. V letních měsících, v červenci a srpnu se Velryba nechávala prázdná nebo otevřená aktivitám nesouvisejícím s katedrou fotografie. V horních patrech, v Klubu, se čas od času pořádaly menší výstavy fotografií nebo obrazů organizované panem Mickou, které probíhaly buďto právě v letním čase nebo souběžně se studentskými výstavami ve spodním patře v galerii Velryba. Od roku 2003 zpočátku nepravidelně, v posledních třech letech ale už v pravidelném rytmu, jsou letní měsíce v galerii pod taktovkou 3:1. Tři ku jedné je skupina čtyř umělců tří výtvarníků a jednoho sochaře v čele s fotografem Matějem Mlčochem, který je mimochodem absolventem FAMU. Tato čtveřice v letním čase pořádá skupinové výstavy, vždy na předem stanovené téma, na kterém pracují celý rok a v červenci a srpnu díla ve Velrybě vystavují. Tím je tedy celoroční výstavní plán plně nabitý a Velryba, byť jako malý a dá se říci, že pro konvenční výstavy zcela nevhodný prostor, má tedy svým pravidelným, ale i zcela náhodným návštěvníkům vždy co nabídnout.

Jediné, co galerii v těchto letech scházelo, je mediální zájem. Velryba vymizela z Kulturních přehledů. Už jen s většími obtížemi se bylo možné o probíhající výstavě dočíst v týdenních periodikách, ale i v časopisech, pro které je fotografie denním chlebem; jen zřídka kdy

Michal Čtveráček

fotograf a grafik

23. 8. 1971 Frýdek

1994 VŠST v Liberci

2003 Katedra fotografie FAMU v Praze

2003–2008 produkční výstav Katedry fotografie FAMU v Praze

Od 2008 vedoucí Galerie AMU v Praze

Od 2009 fotograf Národního památkového ústavu, ú. o. p. v Liberci

od 2006 stálý spolupracovník revue

Souvislosti

Souvislosti

V současnosti

- vedoucí Galerie AMU

- pravidelně publikuje fotografie na předělových stránkách v kulturní revue Souvislosti

- fotograf NPÚ, ú. o. p. v Liberci

Samostatné výstavy

1999 Malá výstavní síň v Liberci (fotokavárna) – Libeň Vladimíra Boudníka

2002 Lahti Institute of Design – St. Petersburg

2002 Malá výstavní síň v Liberci

(fotokavárna) – Švestkový háj Mojžíra Preclíka

2003 Francouzský institut v Praze

(kavárna) – Život podle H. D. Thoreaua

2003 Výstavní síň Jiřího Jeníčka v Berouně

– O klidu a pohybu

Nebo na čem právě pracujete?

právě chystáme červnové klauzurní

výstavy Katedry fotografie a Centra

audiovizuálních studií FAMU, s polečně s

hudební fakultou připravujeme kulturní

program pro Pražskou muzejní noc.

prolétla informace o výstavě nebo pozvánka na plánovanou vernisáž do Velryby. Toto pomalé odplouvání Velryby zpět do „... mořských dálék“¹³⁾ je možné pozorovat už od chvíle, kdy Velryba plně padla na bedra pana Čtveráčka, což není možné klást za vinu jemu, protože není jednoduše možné převzít práci dvou lidí s mnohaletými zkušenostmi (paní Vandasová pracovala v PHP) a předat ji čerstvému absolventovi a počítat s tím, že se vše udrží na stejné kvalitativní úrovni. Dle slov pana Birguse: „... Paní Vandasová měla zkušenosti z Pražského domu fotografie dělat tiskovky, konkrétně obesílala lidi, kteří píšou nebo mluví o fotografii v médiích a to se bojím, že pan Čtveráček, všechno dobrý vůči němu, stará se o to, ale on prostě mechanicky rozeslal pozvánky a tiskové zprávy, ... myslím si, že o té galerii dnes málo kdo ví, málo kdo tam chodí.“¹⁴⁾

V posledním roce, kdy pan Čtveráček působil na FAMU jako kurátor výstav ve Velrybě, získal tolik potřebnou podporu v podobě slečny Vopátkové, potřebnou z toho důvodu, že souběžně s Velrybou pracoval pan Čtveráček už přes rok na projektu GAMU, nových výstavních prostorách, galerii múzických umění v Hartigově paláci na Malé Straně. Tato spolupráce, ku škodě Velrybí prestiže, trvala jen rok. Po roce pan Čtveráček odchází věnovat se naplno vedení galerie GAMU a slečna Vopátková dostává výpověď. Tyto kroky velmi ublížily doposud hladké komunikaci mezi katedrou fotografie a Velrybou. Nastalo období zmatků a diskomunikace, kdy se plánované vernisáže začaly přesouvat z předem ohlášených dnů na pozdější termíny, nedalo se spolehnout na předem domluvenou chronologii výstav a i přístup samotných studentů k výstavnímu prostoru se radikálně změnil.

Eva Vopátková

fotografka

2. 9. 1980 v Litomyšli

1992-1999 Gymnázium A. Jiráka v Litomyšli
 2001-2002 stáž na École d'architecture
 Paris Val de Seine
 1999-2007 fakulta architektury ČVUT,
 diplomní projekt Dům na domě v ateliéru
 Šépka - Hájek
 2005-2008 Katedra fotografie FAMU
 2003-2005 praxe v arch. kanceláři S.P.A.D.
 2007-2008 broken Box architekti
 2009-2010 Katedra fotografie, produkce
 2010-2011 atelier K2
 od 2012 AP atelier

V současnosti

pracuje v arch. ateliéru Josefa Pleskota a
 příležitostně se zabývá fotografováním
 architektury

Úspěchy

2.místo v arch.soutěži na revitalizaci
 náměstí v Divišově (s M.Heckelem)
 2.místo v arch.soutěži na revitalizaci
 náměstí v Hostomicích (s M.Heckelem)

Helena Musilová

V následujícím roce začala výstavy ve Velrybě postupně organizovat a i kurátorsky zaštiťovat Mgr. Helena Musilová, která už od roku 2005 působila na FAMU a později přednáší teorii a dějiny fotografie. Tyto personální změny na katedře fotografie neměly na charakter připravovaných výstav a vernisáží ve Velrybě větší vliv. Velryba stále zůstává galerií orientovanou převážně na studenty FAMU a jejich autorské výstavy, pro což ji na druhou stranu předurčují prostorové dispozice. Jen zřídka kdy, maximálně jednou do roka, hostí galerie Velryba studenta z jiné vysoké fotografické školy a fotografům, kteří nejsou studenty vysokých škol, je Velryba již téměř nedostupná. Helena Musilová současně s pořádáním výstav ve Velrybě organizuje studentům souborné zahraniční výstavy, příkladně výstava s názvem *Glühend gnadenlos schön und blassrosa* v Berlíně. Velryba se díky těmto událostem odsouvá na pomyslnou druhou kolej, mimo hlavní hledáček kantorů i studentů. Možná i z toho důvodu, že se pro výstavy ve Velrybě již delší dobu nedaří získávat granty a kromě galerie Velryba, plní katedra fotografie FAMU výstavní plány ještě dvou galerií, galerie GAMU a malé studentské galerie v Berouně. Tento klesající zájem o prostory galerie Velryba pramení i z nezájmu studentů, kteří nejsou vedeni k preciznímu přístupu a dle slov pana Štětky: „*To je ale problém fakulty, ne studentů, i když možná také, ale mám pocit, že je to v tom, že je nikdo nevede.*“¹⁵⁾

V současnosti je Velryba pod vedením paní Heleny Musilové a poslední indicie, které vyplynuly při rozhovoru s paní Steckerovou (tajemnice katedry fotografie) naznačují, že by se měla na FAMU znovu obnovit pozice sekretářky. Tedy pozice, kterou naposledy vykonávala slečna Vopátková, která měla na starosti hladký průběh výstav ve Velrybě. Tento krok by zajisté ulevil už teď pracovně vytížené Heleně Musilové a snad by se mohlo prolomit i to prokletí, které, podle mého, provází Velrybu už několik let, a to prokletí zděděné zodpovědnosti. Velryba tady jednoduše je a je nezbytné zaručit její chod a to není jednoduchý úkol, zejména předurčeného děje vlastní invencí. Mít dostatek času na to vnést do chodu Velryby nová pravidla a vizi by se mohlo s nástupem nové pomocné síly podařit.

autorem fotografie je Marcel Stecker

Mgr. Helena Musilová za svobodna Rišlinková

kurátorka, teoretička umění, spisovatelka
a kantorka

10. února

1992 - Slovanské gymnázium v Olomouci

1997 - Seminář dějin umění, Katedra historie, Masarykova univerzita v Brně

2007- dosud - Seminář dějin umění, Masarykova univerzita v Brně (doktorské studium)

1998 - 2003 - kurátorka sbírky fotografie architektury, Muzeum umění Olomouc

2004 - dosud - Národní galerie v Praze, do roku 2011 ve Sbírce umění 19. Století, dosud ve Sbírce moderního a současného umění

2005 - dosud - FAMU v Praze, odborná asistentka na Katedře fotografie,

V současnosti

- přednáší teorii a dějiny fotografie a organizuje výstavní program Katedry fotografie na FAMU

- je spoluorganizátorkou a kurátorkou fotografického festivalu Funkeho Kolín

Publikační činnost výběr:

- Ladislav Daněk – Helena Musilová, *Vzdálená blízkost*, Olomouc 2003

- Josef Moucha – Helena Musilová, *Fotogenie Identity*, Praha 2006

- Helena Musilová (ed.), *Joža Uprka (1861–1940)*, Praha 2011

Co považujete za svůj největší úspěch?

„Jestli myslíte obecně, tak syn Robert“

Na čem právě pracujete?

„Na pokusu veřejnosti zpřístupnit Veletržní paláce a ukázat jeho komunikativnější a otevřenou tvář a na zatraktivnění jeho výstavního programu a současně s tím na výzkumném projektu Jiří Valoch a jeho role jako kurátora v 70. a 80. letech.“

Máte životní moto?

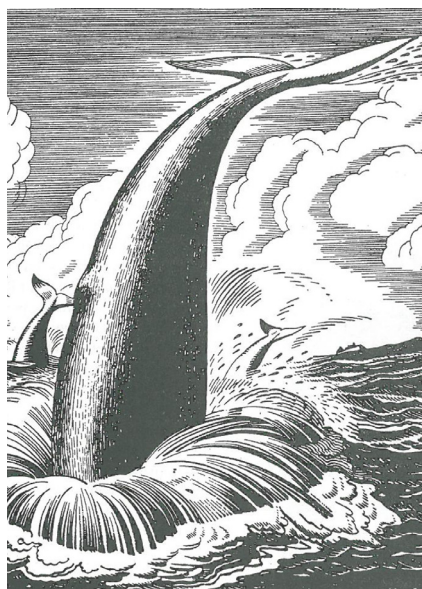
„Mám, ale když se to napíše, tak to je takové patetické, tak ho uvádět nebudu.“

Závěr

Galerie Velryba měla své silné období, ale nyní je bohužel zastíněna jinými aktivitami, které katedra fotografie podniká. Svůj zlatý věk, kdy si galerii Velrybu převzal od PHP prof. Vladimír Birgus spolu s Alenou Vandasovou a pojal ji jako hlavní výstavní prostor pro studenty, je už pryč. Posledních 14 let je původní idea o principu fungování galerie pouze přejímána a průběžně osekávána na co nejjednodušší jádro, a to na běh po sobě jdoucích výstav studentů FAMU. Výstavy, které je v současnosti možné ve Velrybě zhlédnout, nejsou o nic méně kvalitní, ani autoři nejsou méně talentovaní, než bývali tenkrát, jen je jim v rámci výstav ve Velrybě věnováno méně pozornosti, a to se notně odráží na prestiži výstavního prostoru u kulturní veřejnosti, čímž galerie Velryba trpí. Není čas, nejsou peníze, nejsou lidi, doba je rychlá, to vše může vysvětlit, proč tomu tak je, anebo jsou to jen prázdná slova, která vyhovují jako vysvětlení u každého dnešního neúspěchu.

Velryba tady byla jako prostor pro studentské výstavy a s touto ideou tu bude i nadále, ale jak bylo možné vycítit z rozhovoru s panem Ludkem Štětkou, je možné, že do budoucna již ve spolupráci s jinou institucí.

Rozhovory

Z mnoha rozhovorů, které jsem v rámci skládání historie Velryby uskutečnila, uveřejním zde stručný opis pouze dvou z nich. Jeden z rozhovorů je se Štěpánkou Štain, která v roce 2001 spolu se Salimem Issou vystavovala ve Velrybě bakalářský soubor Beauty Fashion. V současné době vyučuje Štěpánka na katedře fotografie a současně s tím organizuje výstavy studentům FAMU. Ptala jsem se jí tedy na její zkušenosti ve Velrybě a zároveň na srovnání Velryby tenkrát a nyní.

Druhý rozhovor je s panem Matějem Mlčochem a panem Ludkem Štětka. Ten s Matějem Mlčochem probíhal ve Velrybě a v průběhu rozhovoru se k nám připojil i provozní Velryby pan Štětka. Matěj Mlčocho ve Velrybě vystavoval už jako student katedry fotografie na FAMU při skupinové výstavě v roce 2002. V současnosti vystavuje ve Velrybě každé léto se skupinou 3:1.

Rozhovor s Matějem Mlčochem a Ludkem Štětka

Jak podle vaší zkušenosti probíhaly vernisáže dřív a jak probíhají v současnosti?

M. M.: Já znám tu galerii v podstatě od začátku, kdy se výstavy začaly pořádat pod hlavičkou FAMU. Tehdy to fungovalo docela dobře. Co je pro mě stěžejní, vzhledem k tomu, že chodím na vernisáže pravidelně, mi připadá, že dřív byly navštěvovány tou školou, která je pořádala, jejími studenty i profesory. Dnes, když vidím nějaké vernisáže, tak mi připadá, že přijde pár lidí, kamarádů autora, občas nějaký jejich profesor, ale není to již taková akce jako dřív. Připadá mi, že jsou vernisáže lehce opomíjené, hlavně z hlediska studentů, protože studenti by měli být ti nejdůležitější a ti první z těch, kdo by měli chodit na své kolegy a vrstevníky, nejen ze své školy, ale i ze škol vedlejších.

A samotné výstavy?

M. M.: Autoři to dost často podceňují. Zúčastní se pouze vernisáže, ale v průběhu vlastní výstavy se již do galerie podívat nejdou, a tudíž ani nevědí, že se jejich exponáty poškodily, nebo dokonce uvolnily.

Já si myslím, že studentům je celkem lhostejné, že vystavují. Osobně jsem někdy dost zklamaný, protože nalepit si fotografie žvýkačkou, to se prostě nedělá. Dost často studenti, vzhledem k tomu, že to zde mají de facto od školy zadarmo, se nechovají tak, jak by si tento prostor zasloužil. Kdyby byli profesionálové a měli expozici v nějakém výstavním prostoru, kde by museli platit, věřím, že by byl jejich přístup jiný.

A čemu to přisuzujete?

L. Š.: Ten prostor je tak dlouho školní, že všichni, včetně pánů profesorů, by měli vědět, jak ten prostor vypadá, že už ho za těch dvacet let, kdy to běží, znají a měli by se podle toho chovat. Ta představa, že je v šest vernisáž a ještě v pět se instaluje a to divení se – já potřebuji lanka – jdou je shánět, diví se, že nemám kleště a tak dále, a diví se, jak to instalovat v době, kdy se to dělá. Přitom sem chodí, ale asi o tom lidi nepřemýšlejí. Pro mě je absurdní jít instalovat výstavu, a nemít kladívko, nemít kleště. Oni se hrozně diví, že já to nemám.

A to jsou poznatky ze současnosti?

L. Š.: Ne, to je dlouhodobá zkušenost, to trvá už 10 let. Skončilo to panem profesorem Birgusem, protože ten měl a má tah na bránu a to uměl přenést i na studenty. Neexistovalo, aby byla výstava a nikdo si nepřišel zkontrolovat, jak je nainstalována, prostě studenty k tomu donutil. A možná, já už jsem k tomu teď takový skeptický, je to dané tím, že je to zadarmo. Předpokládám, že kdyby si měli pronajímat výstavní síň, což činí kolem 20 000 korun měsíčně, tak by si rozmysleli se k tomu takto chovat.

M. M.: My zde bojujeme při každé nové instalaci. Oproti loňskému roku se zde rozbilo spousta vybavení, zejména díky chování vystavujících studentů. Jako příklad mohu uvést skončení jedné výstavy. To znamená pro vystavovatele-studenta odinstalovat exponáty, což v reálu značí, že se fotografie strhají ze zdí a nechá se vše tak, jak je. Což pro mne znamená, že před instalací další výstavy je třeba uvést prostor do stavu, kdy se může začít s instalací nové expozice. Jeden z dalších extrémů je, že si zde nechávají předcházející vystavovatelé své exponáty volně uložené, např. pod schody.

Proč myslíte, že to tak je?

M. M.: Dříve měla FAMU člověka, speciálně přes tyto výstavy, to byl pan Čtveráček, můj spolužák, ten to měl vše na starosti, a když něco nefungovalo, tak jak mělo, tak jsme chtěli po něm, aby to zajistil, on pak musel chudák ty studenty nahánět, aby mu sem přišli sundat fotky, když už výstava dávno skončila a tak dál.

L. Š.: Pak byla Eva Vopátková a ještě před tím Vandasová, to fungovalo nejlíp. Ono to chce trochu agresivity, pan Čtveráček se všemi smlouval a stále je omlouval, já již jsem takový skeptik, že jsem si říkal, že najdu někoho jiného. Tady se stanou takové věci, že je vernisáž a z FAMU nepřijde prostě nikdo, myslím z kantorů, to je prostě absurdní. To je ale problém fakulty, ne studentů, i když možná také, ale mám pocit, že je to v tom, že je nikdo nevede.

Není to tak jednoduché, ono to tu hospodu taky něco stojí. Byli jsme i dohodnutí první pondělí v měsíci vernisáž, teď je to každý měsíc jinak. Běželo to roky, to už neexistuje. Nejsou schopní dát dohromady deset výstav – jednou je jich šest, potom osm, pak shánějí někoho na poslední chvíli, ale mělo by to mít nějaký řád, vždyť je to jejich činnost, tady byli lidi zvyklí, že v pondělí je zavřeno, že je výstava, chodili i z venku, protože věděli, že je výstava, teď chodí a hledí – tady nic není.

Rozhovor se Štěpánkou Štein

Kdo vám tenkrát umožnil ve Velrybě vystavovat?

Š. Š.: My jsme vlastně dostali nabídku od katedry fotografie, tam vystavovat. Vzhledem k tomu, že jsme tenkrát jiné možnosti vystavovat než v rámci katedry neměli, tak jsme nabídku přijali s povděkem, přestože ta galerie je sama o sobě dosti komplikovaná, protože je to součást restaurace. Velryba byla tehdy vlastně jediná možná platforma pro katedru fotografie a její studenty nějakým způsobem se prezentovat veřejnosti a zároveň jednou za rok, to byla taková tradice, dávali možnost některé z fotografických škol v zemi, aby tam udělala návrh výstavního konceptu.

Komplikovaný?

Š. Š.: Jakýkoli výstavní prostor, který je v rámci divadla, kavárny nebo restaurace, má jednu výhodu, že se tam velmi pravděpodobně dostane víc lidí, jelikož je to takový komunikační uzel. Na druhou stranu, bohužel, já si osobně myslím, že je to trochu i nevýhoda, protože ten prostor sám potom ubírá na výstavní hodnotě. Navíc je ten prostor komplikovaně řešený, je malý, takže na společnou výstavu není vhodný. Řekla bych že je vhodný na autorské výstavy jednoho, maximálně tří autorů.

Můžete mi říct něco víc o vystaveném souboru?

Š. Š.: Soubor byl koncipovaný na – tuším, že – 15 fotografií o formátu 50 × 60 cm a týkal se pouliční módy a vzhledem k tomu, že ten projekt byl poměrně jasný, byl vystaven na nějakém nápadu, jasné formě, tak jsme příliš neřešili to, čeho si v současné době hodně všímám, že studenti řeší nějaké zajímavější způsoby instalace, umístění videa, umístění fotografií, my jsme prostě měli soubor o 15 fotografiích, každá fotografie měla jasný formát a bylo to vlastně velmi jednoduché instalovat.

Ono taky něco jiného je, když vytvořené fotografie jdou publikovat v nějakém médiu, a něco jiného je, když musíte přemýšlet o tom prostoru samotném, musíte přemýšlet o velikosti fotografií, o tom, jak je umístit, co dát vedle čeho, protože to tvoří nějakou linku a nějakou řeč. Prostor galerie je dost členitý a my jsme v podstatě využili maximálního množství stěn, kde se daly fotky umístit, protože i ten samotný projekt byl o nějaké kvantitě, takže dát tam šest fotografií je opravdu příliš málo.

Pomáhal vám tenkrát někdo s instalací?

Š. Š.: Ne, většinu výstav nebo 99 % výstav se Salimem řešíme sami. Kurátory máme zejména na nějakou textovou část v rámci katalogu. Málokdy ale zasahují do procesu, jak ty fotografie budou vypadat finálně a kolik jich bude a jakým způsobem budou instalovány.

Tehdy to byla se Salimem vaše samostatná autorská výstava?

Š. Š.: Ano, v rámci výstav ve Velrybě vydává katedra fotografie pozvánku, která je řešena formou katalogu. To byla jejich možnost. U ostatních věcí, co se týká produkce výstavy, šli víceméně za námi jako za autory.

To znamená, že publicitu a rozeslání pozvánek jste si zařizovali sami?

Š. Š.: PR bylo pod katedrou fotografie, ale realizace samotné výstavy byla na naše náklady, na rozdíl od studentů fotografie na FAMU, kteří dostávají jakýsi příspěvek.

Jak vernisáže ve Velrybě probíhaly?

Š. Š.: Vernisáže ve Velrybě jsou většinou provázeny studentským publikem. Já to teď cítím skrze své studenty, tak si myslím, že Velryba stále ještě moc hezky splňuje roli jistého spojovatele. Oni vědí, že jeden z jejich kolegů má výstavu a ve většině případů se tam sejdou skoro všichni studenti. Ti, kteří jsou na prezenčním studiu a nejsou někde na stáži, většina z nich, což mě také velmi mile překvapilo, se snaží být na té vernisáži přítomná. Takže si myslím, že to splňuje i určitý sociální rozměr komunikace v rámci katedry fotografie. I přesto, že jsou vztahy mnohdy velmi komplikované a někdo s někým nekomunikuje, tak tohle místo je tím, kam potom všichni přijdou.

Jak se vám se Salimem daří udržet stále natolik tvůrčí partnerství?

Š. Š.: Je samozřejmé, že ten vztah je jako v řadě dalších týmů, ať už grafických nebo architektonických nebo výtvarných, v zásadě založený spíš na nějakém takovém prvku přátelství než na pracovním vztahu. Tahle spolupráce se nedá vybudovat jen na profesi. Ve své podstatě, názor na fotografii máme podobný, lišíme se potom v nějakých detailech, ale o tom i ta komunikace je. Takže pak musíme oba udělat nějaké ústupky.

A to se daří?

Š. Š.: Myslím si, že víceméně ano.

Do budoucna máte další společné projekty?

Š. Š.: Čeká nás za tři čtvrtě roku Špálova galerie. Takže uvidíme.

Můžete říct, že vám výstava ve Velrybě zajistila publicitu?

Š. Š.: Musím říct, že ta výstava vzbudila do jisté míry pozornost. Významní novináři psali o projektech, které tam vznikají. Ale samozřejmě, že ve chvíli, kdy si katedra pořídila další galerii, se to rozměnilo, rozměnil se i zájem o Velrybu, spojilo se to se zájmem o GAMU. Ale popravdě řečeno, tak dobrou komunikaci, jakou měla galerie Velryba v té době, GAMU neměla od začátku, kdy vznikla. Velryba přitahovala jakousi alternativností, ona vždycky měla něco navíc, co člověk nebyl schopen zaregistrovat na nějaké oficiální scéně, takže nějakým způsobem ta galerie asi přitahovala.

Měla výstava ve Velrybě pro vás větší význam, nebo to byla „jen“ první výstava a potom přišla spousta dalších?

Š. Š.: Myslím si, že po první výstavě si tak trochu uvědomíte, jestli ten čas a tu energii do toho vlastně chcete dávat, protože samotné vystavování je dost exponovaná věc. Musí se počítat s tím, že vás může čekat nějaký neúspěch nebo pád dolů a dáváte do toho strašně moc energie. Myslím si, že je to takový odrazový můstek, kdy si tak trochu řeknete, jestli to vlastně chcete dál dělat. Protože já znám řadu fotografů, kteří se fotografií živí, kteří mají neustále práci, je o ně velký zájem, publikují v časopisech a knihách, ale nevystavují, nemají prostě potřebu. Každopádně to byl odpich a bylo to příjemné, protože to bylo spojené s relativním úspěchem. Ta výstava, přestože byla malá, nastartovala docela hezký proces i jakýsi pocit, že je to potřebné a důležité.

A má tedy cenu v dnešní době ještě vystavovat?

Š. Š.: Já si myslím, že výstavy jsou důležité. Když se podíváte (a to teď nemluvím o malých komorních nebo alternativních prostorech), když se podíváte do řady metropolí, tak je v sobotu

a v neděli naprostým zvykem jít do galerií a já pevně věřím, že tento přístup ke kultuře začne pomalu vznikat i v Čechách.

Jak vidíte budoucnost spolupráce FAMU a Velryby?

Š. Š.: O Velrybě se do budoucna přemýšlí jako o prostoru, který by si studenti sami mohli nějakým způsobem koncipovat. Teď má Velryba jednotnou koncepci od vedení FAMU. Hodně se přemýšlí o tom, že by supervize nad výstavami, i v rámci třeba kurátorských předmětů, které se začaly spolu s Art managementem rozjíždět na FAMU, dostali do rukou sami studenti. Byla by to pro ně příležitost dostat se k výstavnictví v praxi. Vždyť součástí každé výstavy by měl být kurátorský text a součástí studia výtvarného oboru by mělo být rozvíjení schopnosti spolupracovat s teoretiky dějin umění fotografie.

Chronologie výstav

1994

- 25.05. – 19.06. 1994 – **Igor Hlavinka** / Strašná souměrnost / kresby a obrazy
21.06. – 24.07. 1994 – **Robert Huja** / Balada proti pomlouvačným jazykům
07.11. – 31.11. 1994 – **Jan Vlček ml., Jakub Berdych ml.** / kresby / objekty
09.11. – 01.12. 1994 – **Pavel Novák** / ^[001]
06.12. – 30.12. 1994 – **Jiří Kovanda** / dřevěné krabičky

1995

- 06.02. – 01.03. 1995 – **Tomáš Císařovský, Petr Lysáček, David Janáček, Barbara Rauch** / B & Others ^[002]
07.03. – 31.03. 1995 – **Magdalena Rajnišová** / kresby ^[003]
16.05. – 09.06. 1995 – **Jan Merta, Radek Váňa** / minimalistické obrazy, bar. Fotografie ^[004]
15.06. – 19.07. 1995 – **Igor Korpaczewský** / Laciný trik – Svatá extáze
25.07. – 11.08. 1995 – **Otto Plachta** / obrazy
15.08. – 08.09. 1995 – **Ivana Klenerová** / obrazy ^[005]
11.09. – 06.10. 1995 – **Marisa Ravalli** / Tři základní potřeby ^[006]
09.10. – 03.11. 1995 – **Ivan Vosecký** / Tak Pravidl Budha - nástěnky
07.11. – 01.12. 1995 – **Vladimír Goralčík, Ľuba Kmetová, Kiki Smith, Lucie Vidmarová, Ivan Vosecký, Derek Walker** / Tajná vášeň / Secret passion ^[007]
05.12. – 29.12. 1995 – **Václav Stratil** / V létě u Vltavy

1996

- 06.02. – 01.03. 1996 – **Amy Rathbone** / "Sara" ^[008]
05.03. – 29.03. 1996 – **Petr Pastrňák** / obrazy ^[009]
02.04. – 28.04. 1996 – **Vilém Kabzan** / ^[010]
07.05. – 31.05. 1996 – **E. Bornová, V. Holcová, P. Humhal, M. Nesázel, S. Vladíková** / Opravdová láska ^[011]
16.07. – 31.07. 1996 – **Veronika a Bromová** / Róza Extáze ^[012]
11.09. – 04.10. 1996 – **Tereza Pavlíková Smiljanic** / Svědkové často nic neviděli ^[013]
08.10. – 01.11. 1996 – **Petr Malina** / Obrazy ^[014]
05.11. – 29.11. 1996 – **Jiří Ptáček** / Obrazy ^[015]
02.12. – 14.01. 1997 – **Jiří Sýkora** / posmrtná výstava

1997

- 17.01. – 31.01. 1997 – **Martina Klauzová** / Zátíší ^[016]
04.02. – 28.02. 1997 – **Michal Kalhous** / ^[017]
04.08. – 30.08. 1997 – **Tomáš Pospěch** / Pomezí – Lidé Hlučínska 90.let 20. století

REKONSTRUKCE

1998

- 02.11. – večírek otevírání po rekonstrukci
03.11. – 04.12. 1998 – **Robo Kočan** / Do tmy – in to the darkness
08.12. – 02.01. 1999 – **Peter Weigl** / Na jazyku brouk

1999

- 06.01. – 29.01. 1999 – **Hynek Alt** / Modrá

01.02. – 26.02. 1999 – **Jaroslav Kořán** / Fotografie
01.03. – 28.03. 1999 – **Sephan Kiwitt** / Daleko od hvězd / Far away from a star
30.03. – 30.04. 1999 – **Petr Zinke** / Bez Horizontu / Without horizon
04.05. – 28.05. 1995 – **Krisztof Zieliński** / Katedrála Chatedral ^[018]
01.06. – 26.06. 1999 – **Skupinová výstava studentů FAMU** / Introspektce
07.09. – 01.10. 1999 – **Lucie Minářová** / Hvory / Talks
05.10. – 29.10. 1999 – **Roman Dietrich** / Mimochodem – Passer-by
07.12. – 07.01. 2000 – **Radim Biňovec** / Stav věcí

2000

11.01. – 03.02. 2000 – **Marian Beneš** / Sarasota Boxing Club
06.02. – 03.03. 2000 – **Dorothea Bylica** / Malá tajemství dne
07.03. – 31.03. 2000 – **Viktor Stoilov** / Obrázky z cest / Travel picture
04.04. – 28.04. 2000 – **Praha 2000- Evropské město kultury** / Studenti katedry fotografie krakowské akademie
11.04. – 02.05. 2000 – **Václav Buriánek** / Ohlédnutí
02.06. – 19.06. 2000 – **Václav Vnuk** / Ohlédnutí
21.06. – 27.08. 2000 – **Vuk Latinovič** / Lidé 21. století
04.09. – 30.09. 2000 – **Vendula Březinová** / Kaleidosopické koláže a objekty
10.10. – 03.11. 2000 – **Ingrid Patočková** / Pseudosvět / Pseudoworld
06.11. – 01.12. 2000 – **Jiří Křenek** / Hypermarkety
06.12. – 05.01. 2001 – **Salim Issa a Štěpánka Štein** / Beauty Fashion ^[019]

2001

09.01. – 02.02. 2001 – **Lambros Papanikolatos** / In Absentia
06.02. – 02.03. 2001 – **Evžen Sobek** / Ecce homo X
07.03. – 30.03. 2001 – **Zdeňka Němcová** / Epilogy-Epilogues
05.04. – 29.04. 2001 – **Tomáš Třeštík** / Kluby-Clabs
03.05. – 03.06. 2001 – **Feldeková, Hanáková, Wágnerová** / Tváře a tělo-Face and body
07.06. – 01.07. 2001 – **Lucie Škvorová** / Světelné objekty-Luminous objects
10.10. – 04.11. 2001 – **Jakub Peršín** / Doom-Hous ^[020]
06.11. – 09.12. 2001 – **Tomáš Nováček** / S radostí-Happiness to nowhere
11.12. – 04.01. 2002 – **Jiří Ernest** / Laterna magica

2002

09.01. – 08.02. 2002 – **Dita Pepe** / Autoportréty-Selfportraits ^[021]
12.02. – 10.03. 2002 – **Milan Jaroš** / Cikáni
13.03. – 10.04. 2002 – **Matěj Mlčoch, Matěj Pár, Michaela Stránský** / Fotbal- to je hran / Fottball – that´s the game ^[022]
17.04. – 19.05. 2002 – **Tomáš Ditrich** / Conn-ection
22.05. – 30.06. 2002 – **Matuš Tóth** / Vlák-The Train ^[023]
17.09. – 17.10. 2002 – **Jan Nievlt** / Fotgrafie
07.10. – 17.11. 2002 – **Martin Kollár** / Evropa ^[024]
19.11. – 15.12. 2002 – **Karel Špoutil** / Motorkáři / Bikers ^[025]
18.12. – 20.01. 2003 – **Jan Kuděj** / Metro-Underground ^[026]

2003

22.01. – 23.02. 2003 – **Karel Tůma** / Mezišvět ^[027]
03.03. – 31.03. 2003 – **Filip Ulver** / Noční cesta ^[028]
01.04. – 04.05. 2003 – **Jan Vaca** / Ústí-Auussug ^[029]
06.05. – 01.06. 2003 – **Ondřej Příbyl** / Izolace ^[030]

09.06. – 29.06. 2003 – **Tomáš Souček** / Provizorní Působíště-Temporary place ^[031]
06.08. – 01.09. 2003 – **Matěj Mlčoch, Matěj Pár, Tomáš Rasil, Michaela Stránský** / 3:1 / Strojnictví
03.09. – 05.10. 2003 – **Petr Karsašulín** / Přání a sny-Dream and Wishes ^[032]
08.10. – 02.11. 2003 – **Sylva Francová** / Zmizelé světy-Disappeared Worlds ^[033]
05.11. – 30.11. 2003 – **Karel Dočekal** / Fotografie ^[034]
03.12. – 04.01. 2004 – **David S. Boukal** / Proměna-Metamorphosis ^[035]

2004

07.01. – 01.02. 2004 – **Petr Rošický a Milan Jaroš** / Výběr prací z let 1995 - 2003 ^[036]
03.02. – 29.02. 2004 – **Lukáš Žentel a Milan Jaroš** / Strach nemá oči / Blind fear
03.03. – 04.04. 2004 – **Barbora Mrázková a Filip Láb** / Americká noc / American night ^[037]
06.04. – 02.05. 2004 – **Eva Dohnalová** – da Silva Melo / Porucha / Fault ^[038]
05.05. – 30.05. 2004 – **Pavčina Honcová** / Second sense ^[039]
02.06. – 04.07. 2004 – **Markéta Kinterová a Silvie Milková** / Letadla, vlajky / Airplanes, flags ^[040]
14.09. – 03.10. 2004 – **Jan Bartoš** / Orbity / Orbits ^[041]
05.10. – 31.01. 2004 – **Lucie Chrástková** / Intervence / Intervention ^[042]
03.11. – 05.12. 2004 – **Vít Šimánek** / Pohledy nemocných / Eyes of the ill ^[043]
09.12. – 29.01. 2005 – **Petra Steinerová** / Místo, prostor / Place, space ^[044]

2005

02.02. – 28.02. 2005 – **Štěpánka Krčmářová** / Krajina / Landscape ^[045]
02.03. – 02.04. 2005 – **Ivars Grāvēls** / Fotoalbum / Photoalbum ^[046]
06.04. – 30.04. 2005 – **Vladimír Šigut** / lidé ulice / Street people ^[047]
11.05. – 04.06. 2005 – **Magda Šlezarová** / Sofie Kiki 44 ^[048]
08.06. – 02.07. 2005 – **Tanja Verlak** / Fotografie 1999 - 2004 / Photography 1999 2004 ^[049]
21.09. – 29.10. 2005 – **Barbora Kuklíková** / City v cizím city / Feelings in the foreign city X ^[050]
09.11. – 10.12. 2005 – **30let Katedry fotografie FAMU** / Typografie ve fotografii, fotografie v typografii / Typography in photography, photography in typography ^[051]
14.12. – 28.01. 2006 – **Viktor Tuček** / Školní kniha 1-3 / ^[052]

2006

07.02. – 04.03. 2006 – **Jakub Uhlík** / Premachines ^[053]
08.03. – 01.04. 2006 – **Barbora Krejčová** / vzpomínky na to, co se nestalo / Never happened memories ^[054]
05.04. – 29.04. 2006 – **Katarína Bričová** / Mojicj prvých 9 rokov / My first 9 years ^[055]
03.05. – 03.06. 2006 – **Katedra fotografie FAMU** / “66“ ^[056]
06.06. – 01.07. 2006 – **Simon Chang** / Oni / They ^[057]
22.09. – 07.10. 2006 – **Jan Polverini** / Ostia, Idroscalo ^[058]
11.10. – 04.11. 2006 – **Filip Hladký, Jan Tesař** / Smyčka / Loop ^[059]
07.11. – 09.12. 2006 – **Jan Dyntaxa** / Middle of somewhere ^[060]
13.12. – 13.01. 2007 – **Daniela Matějková** / Uvnitř – vně / Inside – out ^[061]

2007

16.01. – 03.02. 2007 – **Jaroslav V. Karfus** / Vaše Ála ^[062]
07.02. – 03.03. 2007 – **Jan Tesař** / Pozůstalost / The estate ^[063]
07.03. – 31.03. 2007 – **Marie Dvořáková** / Dvojčata / Twins ^[064]
04.04. – 05.05. 2007 – **Lukáš Prokúpek** / Foto nová smršť / Photo Whirlwind ^[065]
09.05. – 02.06. 2007 – **David Cysař** / Levá pravá seno sláma / Left right forward ^[066]
05.06. – 30.06. 2007 – **Katedra fotografie FAMU** / pokračování výstavy “66“ / The exhibition “66“ ^[067]
07.08. – 05.09. 2007 – **Matěj Mlčoch, Matěj Pár, Tomáš Rasil, Michaela Stránský** / 3:1/Kde domov Můj
12.09. – 29.09. 2007 – **Filip Ulver** / 8bit webcam game ^[068]

04.10. – 03.11. 2007 – **Jáchym Kliment a Ondřej Bouška** / Dvojice / Doubles ^[069]
07.11. – 01.12. 2007 – **Laco Babuščák** / Sanctus ^[070]

2008

08.01. – 01.02. 2008 – **Jan Faulkner** / Sféry přeludů / The Realms of Fantasy ^[071]
05.02. – 29.02. 2008 – **Jan Mahr** / Soft / Soft ^[072]
04.03. – 28.03. 2008 – **Markéta Kubačáková** / Diagnosa / Diagnose ^[073]
01.04. – 26.04. 2008 – **Jaroslava Šnajberková** / Bětčin pokoj / Bětha's room ^[074]
30.04. – 01.06. 2008 – **Výstava studentů a pedagogů Katedry fotografie** / students and teachers of Department of Photography ^[075]
03.06. – 27.06. 2008 – **Maria Kubinová** / Eva a jiné / Eva and other things ^[076]
10.08. – 12.09. 2008 – **Matěj Mlčoch, Matěj Pár, Tomáš Rasl, Michaela Stránský** / 3:1 / Geometrie
17.09. – 03.10. 2008 – **Jan Kundera** / Nomádi / Nomáds ^[077]
09.10. – 31.10. 2008 – **Peter Fabo** / Druhá strana / The other side ^[078]
05.11. – 28.11. 2008 – **Martin Mlynarič** / Fotogramy ^[079]
02.12. – 02.01. 2009 – **Jáchym Kliment** / fotografie

2009

05.01. – 30.01. 2009 – **Tereza Příhodová** / fotografie
02.02. – 27.02. 2009 – **Martin Vosáhlo** / Natura Viva / Natura Viva ^[080]
02.03. – 03.04. 2009 – **Tereza Havlíková** / Fotografie které se za rámeček nevejdou / Photographs which wouldn't fit to the frame ^[081]
06.04. – 08.05. 2009 – **Jarmila Uhlíková** / O minulosti / My pasts ^[082]
11.05. – 29.05. 2009 – **Společná výstava studentů FAMU** / Analog spam / Analog spam ^[083]
01.06. – 26.06. 2009 – **Jan Malý** / Fictive actors / Fictive actors ^[084]
07.08. – 05.09. 2009 – **Matěj Mlčoch, Matěj Pár, Tomáš Rasl, Michaela Stránský** / 3:1 / Kanalizace
02.11. – 03.12. 2009 – **Jitka Teubalová** / Ona / She ^[085]
07.12. – 07.01. 2009 – **Vladimír Šigut** / Kabinky ^[086]

2010

11.01. – 11.02. 2010 – **David Stecher** / Procházíš-li cestou, není již ani noci, ani dne, není již nic, jen cesta. ^[087]
15.02. – 18.03. 2010 – **Alžběta Diringerová** / První výstava-My first exhibition ^[088]
22.03. – 15.04. 2010 – **Gula Leite** / Prostor-Space ^[089]
19.04. – 13.05. 2010 – **Katarína Smiková** / Consignee ^[090]
17.05. – 10.06. 2010 – **Společná výstava autoportrétů studentů FAMU** / autoportrét ^[091]
14.06. – 31.06. 2010 – **Pavčina Kahánková** / Ariadnina nit-Ariadne's thread ^[092]
04.10. – 29.10. 2010 – **Marcel Stecker** / Minor angels

Výstavy v klubu

1994

21.06. – 24.07. 1994 – **Martin Mainer** / cyklus České hrady a zámky – xerokopie

1999

06.01. – 29.01. 1999 – **Richard Wagner** / Cílá Velryba – obrazy

2009

06.01. – 06.02. 2009 – **Vladimír Kiseljov** / Bílá Velryba

Literatura články:

Němec, Miroslav: Prof. Jím Šmok, osobnost a dílo, magisterská Diplomová práce ITF

Nagy Petr: Pražský dům fotografie, bakalářská práce ITF

Poznámky z textu:

// str.: 09 / rozhovor: T. Radovana Bočka s p. Mickou – zdroj neznámý – fotokopie článku z novin
- z archivu Pavla Micky*

*/**/ str.: 09 / text: Josef Chuchma, časopis Mladý Svět 33/1992
- z archivu Pavla Micky*

*/***/ str.: 10 / citace: Josef Kroutvor, časopis Velryba 1/1992
- z archivu Pavla Micky*

*****/ str.: 11 / Jaroslav Seifert, v pamětech na první republiku, časopis Velryba 1/1992
- z archivu Pavla Micky*

******/ str.: 12 / článek: Tom Gross – Elle červenec 1994
- z archivu Radka Váni*

*****/ str.: 17 / článek: Marek Pokorný – Mladá Fronta DNES / Doplnkový průvodce výstavami / 1996

******/ str.: 19 / článek: Lenka Lindaurová – Lidové noviny
- z archivu FAMU*

*****/ str.: 21 / článek: Monika Čermáková - Mladá fronta DNES, listopad 1998

Citace:

- str.: 09/ ¹⁾ Rozhovor s p. Ludkem Štětkou*
str.: 09/ ²⁾ Rozhovor s p. Ludkem Štětkou
str.: 12/ ³⁾ Rozhovor s p. Pavlem Mickou, čerpáno ze článku, zdroj neznámý, archiv Pavel Micky
str.: 18/ ⁴⁾ Rozhovor s Radkem Váňou, čerpáno ze článku, zdroj neznámý, archiv Radka Váni
str.: 18/ ⁵⁾ Článek, čerpáno ze článku, zdroj neznámý, archiv Radka Váni
str.: 20/ ⁶⁾ Rozhovor s Eliškou Syrovou
str.: 20/ ⁷⁾ Rozhovor s Josefem Mouchou
str.: 21/ ⁸⁾ Citát z článku MF DNES, zdroj neznámý, archiv FAMU
str.: 22/ ⁹⁾ Rozhovor s p. Ludkem Štětkou
str.: 22/ ¹⁰⁾ Rozhovor s p. Vladimírem Birgusem
str.: 23/ ¹¹⁾ Text z katalogu k výstavě, autor Vladimír Birgus
str.: 24/ ¹²⁾ Rozhovor s p. Vladimírem Birgusem
str.: 25/ ¹³⁾ Josef Kroutvor, časopis Velryba 1/1992
str.: 25/ ¹⁴⁾ Rozhovor s p. Vladimírem Birgusem
str.: 26/ ¹⁵⁾ Rozhovor s p. Ludkem Štětkou

Rozhovory:

Prof. PhDr. Vladimír Birgus

MgA. Dita Pepe

MgA. Štěpánka Štain

Michal Čtveráček

Pavel Micka

Luděk Štětka

Matěj Mlčoch

Prof. Ing. Pavel Baňka

Mgr. Josef Moucha

Eliška Syrová

Mgr. Eva Marlen Hodek

Mgr. Helena Musilová

Webové stránky:

<http://www.reflex.cz/clanek/stary-reflex/11174/rozhovor-s-michalem-bregantem.html>,

čerpáno dne 23.3. 2012

http://cs.wikipedia.org/wiki/Filmov%C3%A1_a_televizn%C3%AD_fakulta_Akademie_m%C3%BAzick%C3%BDch_um%C4%9Bn%C3%AD

čerpáno dne 23.3. 2012

http://cs.wikipedia.org/wiki/Michael_%C4%8Ctver%C3%A1%C4%8Dek **čerpáno dne 4.4. 2012**

<http://artlist.cz/?id=2568> **čerpáno dne 4.4. 2012**

http://cs.wikipedia.org/wiki/Vladim%C3%ADr_Birgus **čerpáno dne 4.4. 2012**

<http://artlist.cz/?id=5939> **čerpáno dne 4.4. 2012**

www.galerienovasin.cz/ **čerpáno dne 20.4. 2012**

www.spalovka.cz **čerpáno dne 20.4. 2012**

www.zetlog.com **čerpáno dne 20.4. 2012**

www.lgp.cz **čerpáno dne 20.4. 2012**

www.langhansgalerie.cz **čerpáno dne 20.4. 2012**

www.sudek-atelier.cz **čerpáno dne 20.4. 2012**

www.fotografic.cz **čerpáno dne 20.4. 2012**

www.jirisvestka.com **čerpáno dne 20.4. 2012**

<http://www.futuraproject.cz> **čerpáno dne 20.4. 2012**

<http://www.famu.cz> **čerpáno dne 1.5. 2012**

http://cs.wikipedia.org/wiki/Filmov%C3%A1_a_televizn%C3%AD_fakulta_Akademie_m%C3%BAzick%C3%BDch_um%C4%9Bn%C3%AD **čerpáno dne 1.5. 2012**

<http://www.artcasopis.cz/clanky/amu-ma-gamu> **čerpáno dne 1.5. 2012**

<http://www.facebook.com/pages/31-MlčochRakRasl-Stránský/135012289934739?sk=info> **čerpáno dne 1.5. 2012**

<http://www.atelierstaraskola.cz/> **čerpáno dne 10.5. 2012**

<http://www.dialogus.net/cs/event/540793-aktiv-volne-fotografie/> **čerpáno dne 10.5. 2012**

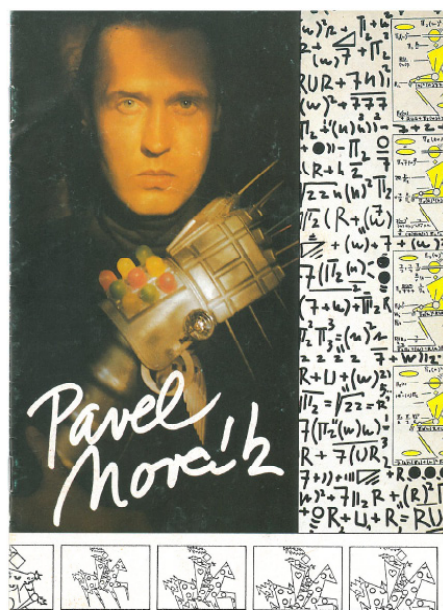
Jmenný rejstřík

Baňka Pavel	17, 34
Beneš Jaroslav	20
Birgus Vladimír	5, 21, 24, 27
Bregant Michal	24
Bromová Veronika	16
Císařovský Tomáš	19
Čtveráček Michal	24, 25
Hodek Marlen Eva	20
Hlavinka Igor	12
Issa Salim	23, 30
Kochman Karel	20
Kočan Robo	20
Kuneš Aleš	20
Korpaczewsky Igor	14
Kovanda Jiří	18, 19
Lhoták Zdeněk	17
Lysáček Petr	19
Merta Jan	19
Micka Pavel	9, 10, 11, 12, 16, 17, 20, 21, 24
Mlčoch Matěj	24, 25
Mlynářová Lucie	15
Moucha Josef	17, 23, 34
Musilová Helena	26
Novák Robert	9
Nezval Vítězslav	11
Pastor Suzanne	20
Pepe Dita	22, 23
Pinkava Ivan	9
Seifert Jaroslav	11
Steckerová Jarmila	26
Stein Štěpánka	20, 25, 26, 30
Stoilov Viktor	9
Stránský Michael	14
Syrová Eliška	20
Šmok Ján	18
Štein Štěpánka	23, 30
Štětka Luděk	11, 22, 26, 29
Váňa Radek	16, 17, 18, 19, 24
Vaněček Petr	9
Vaněk Petr	9
Vandasová Alena	22, 24, 25, 27
Vojtěchovský Miroslav	14, 19, 20
Vopátková Eva	25
Zielinsky Krisztof	23
Zemanová Lenka	20

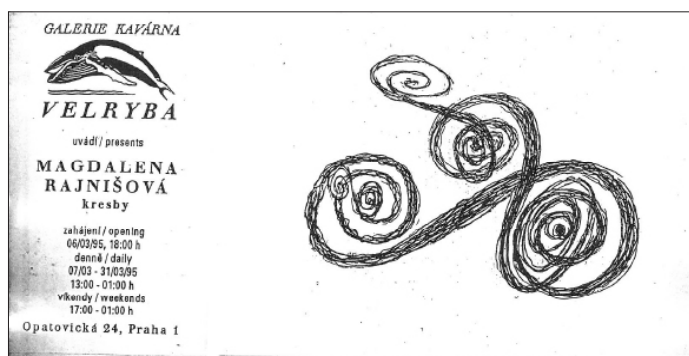
1994, 1995

[002] 1995, Tomáš Císařovský,
Petr Lysáček, David Janáček,
Barbara Rauch

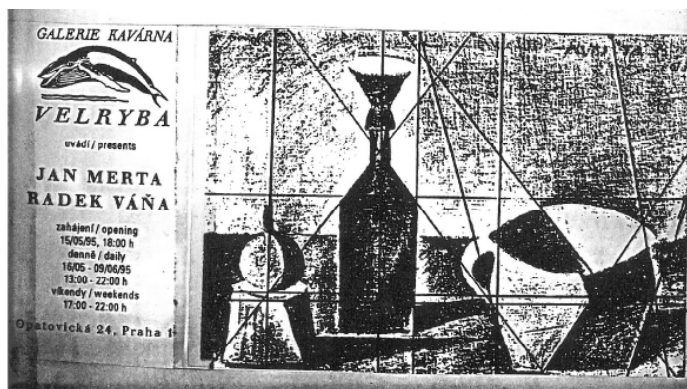
[001] 1994, Pavel Novák

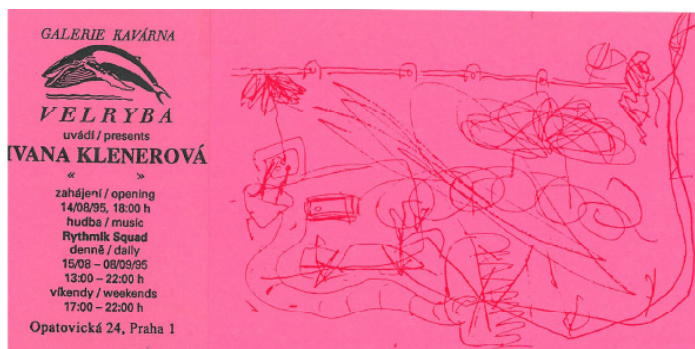
[003] 1995, Magdalena Rahnišová

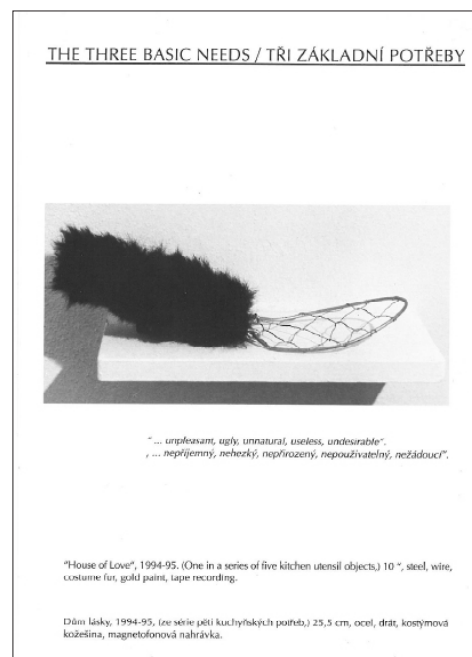
1995

[004] 1995, Jan Merta, Radek Váňa

[005] 1995, Ivana Klenerová

[006] 1995, Marisa Ravalli

[007] 1995, Vladimír Goralčík, Ľuba Kmetová, Kiki Smith, Lucie Vidmarová, Ivan Vosecký, Darek Walker

1996

GALERIE KAVÁRNA

VELRYBA
uvádí / presents
AMY RATHBONE
"sara"
Installation
zahájení / opening
05/02/96, 18:00 h
denně / daily
06/02 - 01/03/96
13:00 - 22:00 h
víkendy / weekends
17:00 - 22:00 h
Opatovická 24, Praha 1

[008] 1996, Amy Rathbone

GALERIE KAVÁRNA

VELRYBA
uvádí / presents
PETR PASTRŇÁK
obrazy
zahájení / opening
04/03/96, 18:00 h
denně / daily
05/03 - 29/03/96
13:00 - 22:00 h
víkendy / weekends
17:00 - 22:00 h
Opatovická 24, Praha 1

[009] 1996, Petr Pastrňák

GALERIE KAVÁRNA

VELRYBA
uvádí / presents
VILÉM KABZAN
zahájení / opening
01/04/96, 18:00 h
denně / daily
02/04 - 28/04/96
13:00 - 22:00 h
víkendy / weekends
17:00 - 22:00 h

[010] 1996, Vilém Kabzan

GALERIE KAVÁRNA

VELRYBA
uvádí / presents
E. Bornová, V. Holcová, P. Humhal,
M. Nesázal & S. Vladíková
OPRAVDOVÁ LÁSKA
zahájení / opening
06/05/96, 18:00 h
live music by Color Factory
denně / daily
07/05 - 31/05/96
13:00 - 22:00 h
víkendy / weekends
17:00 - 22:00 h
Opatovická 24, Praha 1

OPRAVDOVÁ LÁSKA

Subtilní, citlivá a chladná povaha. Jsou to ústa Greta Garbo - symbolu čistého sexu. Majitelky takových úst působí na muže značně nervózně, mají však chladný úsudek.

[011] 1996, E. Bornová, V. Holcová, P. Humhal,
M. Nesázal, S. Vladíková

1996

GALERIE KAVÁRNA

VELRYBA
uvádí / presents
Veronika Dřomová
RÓZA EXTÁZE

zahájení / opening
15 / 07 / 96, 18:00 h

denně / daily
16 / 07 - 31 / 07 / 96
13:00 - 22:00 h
víkendy / weekends
17:00 - 22:00 h

Opatovická 24, Praha 1

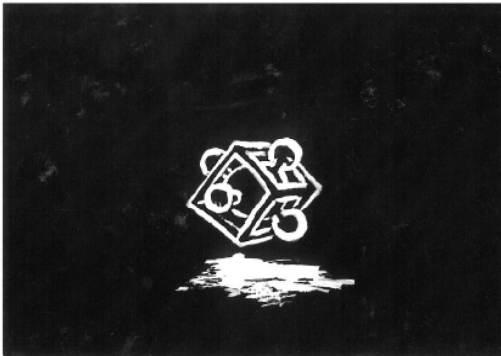
[012] 1996, Veronika Bromová

GALERIE KAVÁRNA

VELRYBA
uvádí / presents
Tereza Pavlíková Smiljanic
**SVĚDKOVÉ ČASTO
NIC NEVIDĚLI**

zahájení / opening
10/09/96, 18:00 h

denně / daily
11/09 - 4/10/96
13:00 - 22:00 h
víkendy / weekends
17:00 - 22:00 h

Opatovická 24, Praha 1

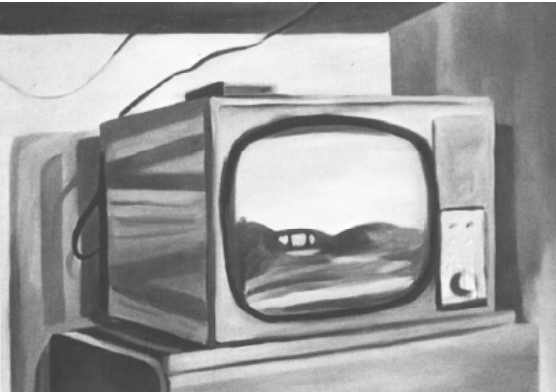
[013] 1996, Tereza Pavlíková Smiljanic

GALERIE KAVÁRNA

VELRYBA
uvádí / presents
Petr Malina
* OBRAZY *

zahájení / opening
7/10/96, 18:00 h

denně / daily
8/10 - 1/11/96
13:00 - 22:00 h
víkendy / weekends
17:00 - 22:00 h

Opatovická 24, Praha 1

[0014] 1996, Petr Malina

GALERIE KAVÁRNA

VELRYBA
uvádí / presents
Jiří Ptáček
* OBRAZY *

zahájení / opening
4/11/96, 18:00 h

denně / daily
5/11 - 29/11/96
13:00 - 22:00 h
víkendy / weekends
17:00 - 22:00 h

Opatovická 24, Praha 1

[015] 1996, Jiří Ptáček

1997

GALERIE KAVÁRNA

VELRYBA

uvádí / presents

Martina Klouzová

Zátiší

zahájení / opening

16/1/97, 18:00 h

denně / daily

17/1 - 31/1/97

13:00 - 22:00 h

víkendy / weekends

17:00 - 22:00 h

Opatovická 24, Praha 1

[016] 1997, Martina Kaluzová

POSLEDNÍ VÝSTAVA !

GALERIE KAVÁRNA

VELRYBA

uvádí / presents

Michal Kalhous

zahájení / opening

3/2/97, 18:00 h

denně / daily

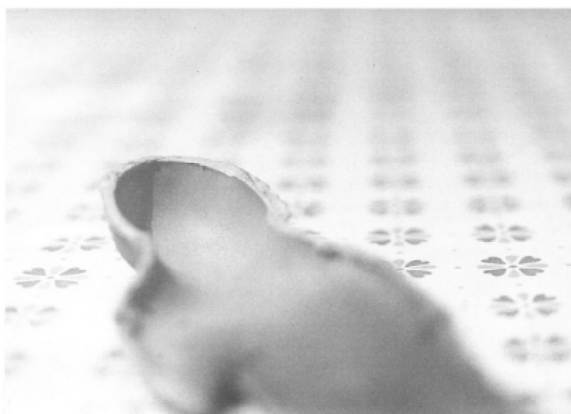
4/2 - 28/2/97

13:00 - 22:00 h

víkendy / weekends

17:00 - 22:00 h

Opatovická 24, Praha 1

[017] 1997, Michal Kalhous

1999, 2000, 2001

KRZYSZTOF ZIELIŃSKI

Narodený 26.7.1951 v Poľsku, od r.1996 študium fotografie na FAMU v Prahe.
 Born on July 26, 1951 in Poland, since 1996 studied Dep. of Photography FAMU in Prague.

Krzysztof Zieliński se zabyva predovšetkým dokumentárnou fotografiou a podobne dôležitú úlohu tvorí tvorba fotografická.

Krzysztof Zieliński has been focused mainly on documentary photography and recently he is also interested in creating photographic books.

Výstavy / Exhibitions:

- 1992 - Súčasná umeni, Mníchov, Praha (ČR)
- Kunst und Gegenwart, Bielefeld (D)
- Internationale Fotografie im Prager Film (D)
- 1999 - Festival FAMU, Brno, ARHA, Praha (ČR)

Krzysztof Zieliński: **KATEDRÁLA CATHEDRAL** FAMU

Galerie Velryba, Praha 1, Opotavská 24, 8. 2., 24. 2., 1999.
 Velryba Gallery, Prague 1, Opotavská 24, May 4 - May 21, 1999.

Konstator výstavy a text / Curator of the exhibition and text: Robert Silveira
 Praktická / Production: Robert Silveira
 Grafická úprava / Graphic design: Bencek, Alfi
 Produktor / Production: Bencek, Veronika
 Titul / Printing house: Ekolab s.r.o., Česká 1, Křivá Hora

Vydala katedra fotografie FAMU v Praze za podpory Fondu rozvoje vysokých škol Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.
 Published by the Department of Still Photography of FAMU in Prague with the support of the Culture and University Development Fund by the Ministry of Education of the Czech Republic.

Logo FAMU, Modrá Professional, bler.

[018] 1999, Krzysztof Zieliński

Beauty Fashion

Štěpánka Štein
 Narodená 1976 v Prahe, Bore od 1976 v Prahe.

Salim Issa
 Narodený 1974 v Essex, Bore od 1974 v Prahe.

Štěpánka Štein, Salim Issa: Beauty Fashion FAMU

Konstator výstavy / Curator of the exhibition: Mariana Sereňová
 Praktická / Production: REPRO
 Grafická úprava / Graphic design: Salim Issa, Štěpánka Štein, Martin Břicháček
 Produktor / Production: REPRO, Múby a. r. o.

Vydala katedra fotografie FAMU v Praze za podpory Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.
 Published by the Department of Still Photography of FAMU in Prague with the support of the Culture and University Development Fund by the Ministry of Education of the Czech Republic.

[019] 2000, Salim Issa, Štěpánka Štein

JAKUB PERŠÍN

Narodený 9. 3. 1972 v Libenci.
 1987 - 1990 študoval na Essex Jct. High School, USA.
 1997 - 2000 bakalárske štúdium na katedre fotografie FAMU v Prahe.
 V súčasnosti mgolterárskym štúdiom IFO FAMU v Prahe.
 Jakub Peršín sa zabyva výtvornou fotografiou.

Bore on March 9th, 1972 in Liberec.
 1987 - 1990 studied at the Essex Jct. High School, USA.
 1997 - 2000 Bachelor studies at the Dept. of Still Photography at FAMU in Prague.
 As of now studies in the Master Program of the same Dept. at FAMU in Prague.
 Jakub Peršín works in the area of creative photography.

Autorské výstavy / Individual exhibitions:
 „Mijena“, Galerie Local, Praha, 2000

Skupinové výstavy / Group exhibitions:
 1999 „Jatrospeck“ Galerie Velryba, Praha
 1999 „Dera endica“, Lesosava vila, Praha
 2000 „Festival FAMU 2000“, divadlo Archa, Praha
 2000 „Praha - Krakov“, Centrum židovské kultury, Erakov
 2000 „Bakalárske svedby 2000“, Novoměstská rotnice, Praha

Ocenění / Awards:
 2000 „Festival FAMU 2000“, 1. cena v oblasti fotografie za snímok „Mijena“
 2001 „Cena děkana FAMU“, za vynikajúci výstavy v bakalárskom štúdiu

Jakub Peršín DOOM 9-FL HOUS

Galerie Velryba, Praha 1, Opotavská 24, 10. října - 4. listopadu 2001
 Velryba Gallery, Prague 1, Opotavská 24, October 10 - November 4, 2001

Konstator výstavy a text / Curator of the exhibition and text: Vidmar Berger
 Praktická / Production: Jakub Peršín
 Grafická úprava / Graphic design: Salim Issa
 Titul / Print: ZEMAN - REPROdukcij s.r.o. Praha

Vydala katedra fotografie FAMU v Praze za podpory Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.
 Published by the Department of Still Photography of FAMU in Prague with the support of the Ministry of Culture of Czech Republic.

Logo FAMU, Modrá Professional, bler.

[020] 2001, Jakub Peršín

2002

Dita Pepe

Narodena 9. 9. 1971 v Ostravě. Po abstraktní gymnázio odešla v roce 1991 do Německa, kde pracovala jako asistent a v letech 1994-95 navštěvovala fotografický kurz na Carla von Ossietzky Universität v Oldenburgu. V roce 1998 absolvovala lůka lázeňské studium na Institutu tvůrčí fotografie Fráncouzsko-československé školy Slaské Univerzity v Opavě, nyní je studentkou 5. ročníku magisterského studia na stejné škole. Od roku 2000 vyvíjí fotografii na Střední uměleckopřírodově škole v Ostravě.

Samostatné výstavy:
 1995 Galerie VHS, Brno
 2000 Galerie U černého kočoura, Fydek-Místek
 2001 Galerie Opera, Ostrava (s Luci Němcovou)

Společné výstavy (výběr):
 1992 Tvořící práce, Praský dům fotografie, Praha
 1997 Mladí čeští fotografové, Banja Luka
 1999 Lůba, Hracínska 90, let 20. století, Slaské zemské muzeum, Opava, Galerie Opera, Ostrava

dita pepe **AUTOPORTRÉTY**
SELF-PORTRAITS

Galerie Velryba, Praha 1, Opatovická 24,
 9. ledna – 8. února 2002
 Velryba Gallery, Prague 1, Opatovická 24,
 January 9. – February 8, 2002
 Kurátor výstavy a text: Gustavojel d'Arcochillova and text: Vladimír Brigez
 Projekt / Production: Alena Vandrova

Vedle knozdy fotografie FAMU, Praca za podpory Ministerstva kultury ČR.
 Published by the Department of Art Photography of FAMU in Prague,
 with the support of the Ministry of Culture of Czech Republic.

dita pepe **AUTOPORTRÉTY**
SELF-PORTRAITS

[021] 2002, Dita Pepe

Matěj Mlčoch (13. 7. 1977), opisan
 Matěj v Praze, absolvoval Státní gymnázium Škola grafické a v současnosti dělá studuje
 ubar fotografii v páteřní škole FAMU. Vynosa se pociasom veľkoformatovou fotografiou
 industriálnych miest na periferiách msta a rozvojom jeho mstského soustředění.

Matěj Rak (28. 3. 1977), Slasko
 Matěj v Jizevské (Foták), absolvoval gymnázium v Radušíně a v současnosti
 FAMU. Na své fotografické tvorbě rozpracovává problematiku odrazových zrcel a
 krajinných detailů. V současnosti vystupuje jako kytarista a zpěvák.

Matěj Mlčoch **matěj rak**
FOTBAL – TO JE HRA
 /FOOTBALL – THAT'S THE GAME/

Galerie Velryba, Praha 1, Opatovická 24, 12/3 - 14/4 2002

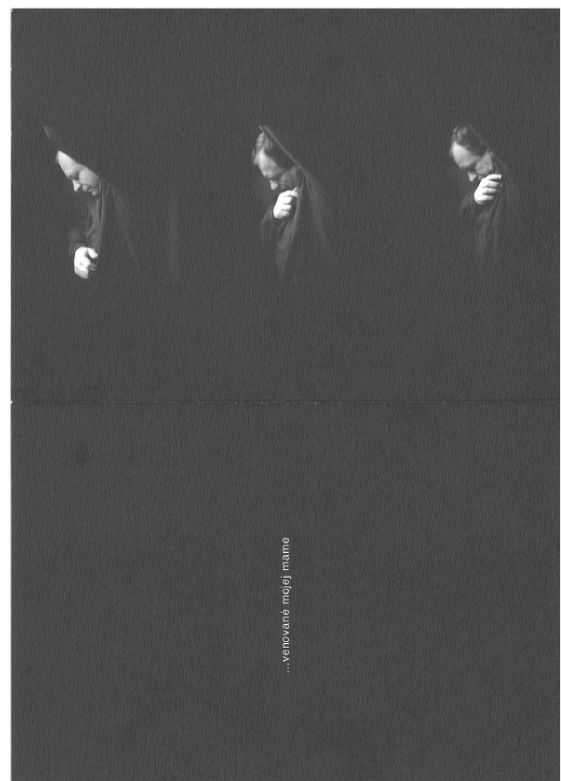
Kurátor výstavy / Curator of the exhibition: Vladimír Brigez
 Foták / Production: Alena Vandrova
 Grafická úprava / Graphic design: Karel Bilek
 Titul / Title: FAMU
 Publikování / Published by: Michael Stránský

Vedle knozdy fotografie FAMU, Praca za podpory Ministerstva kultury ČR (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR).
 Published by the Department of Art Photography of FAMU in Prague,
 with the support of the Ministry of Culture of Czech Republic and by the Ministry of Education, Youth and Sports of the Czech Republic.

matěj mlčoch matěj rak
FOTBAL – TO JE HRA
 /FOOTBALL – THAT'S THE GAME/

[022] 2002, Matěj Mlčoch, Matěj Rak

[023] 2002, Matúš Tóth

2002

Martin Kollár

Naroden 23. 11. 1971 v Želne. Absolvoval gymnázium v Želne (1986-1990) v obor kamerara na Vysokej škole múzických umení v Bratislave (1992-1997). Bol kameramanom rady dokumentárnych filmov režiséru Marka Sulíka, napr. Zo života detstva (1993) Vrtala (1996), 60:90 (1997), Vozňanský rok (1997), Dobromoc (2000). Fotografoval napr. Clowek o knihe, kniha o Cloweku (1995), Pribienik 66 (1996), Ladomírskaja moryščyňa a fotograf (1998), Most Mána Valdena (1999), Janosova voľba, napr. Kúňmi po kamien (1998), Avarium (2001) a Robotní křivčedla, napr. Černé livo - Kolo ba (1999) - Cena Slovenského literárneho fondu, Otvorené okná (2000), Hej, Slováci (2002) aj. Bol rovnaké kameramanom hraného filmu Rikova (v sba Janička-Vojtek, 1997) a jaco fotograf spolupracoval na filmoch Martina Sulíka Zahrad (1995) a Ošiba podsa (1997).

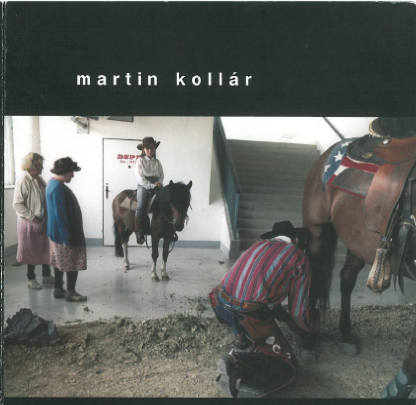
Fotografie od konca gymnaziálnych štúdií, od roku 1999 sa zaoberá barevnou dokumentárnou fotografou. Samostatné vystavení napr. v Galerii Fiedl v Bratislave (2000), v Galerii Hlavného mesta Bratislavy v Pálffyho paláci v Bratislave (2001) a na veľvyslanectví Slovenskej republiky vo Washingtonu (2000). Zúčastnil sa fadr skupinových vystáv, napr. Nový jazyk vo slovenskej dokumentárnej fotografii (Dum fotografie, Poprad 1998), Czech Press Photo 2000 (Staroměstská radnice, Praha 2000 - 2. cena v kategórii Každodenní život, 2. cena v kategórii Umění), Slovenská fotografie 1993-2000 (Slovenská národná akadémi, Bratislava 2001), Galéria H, m. Prahy, Praha 2003, Bistany album X (Slovenská umelecká Beseda, Bratislava 2001, Brumál 2002), Fuji Film Euro Press Photo Awards 2001 (Bratislava 2001 - 1. cena) a Česka a slovenska fotografie 60 a 90. let (Múzeum umění, Olomouc 2002, Dom kultury, Bratislava 2002), Získal stipendium ČNA Budejovice v Lucembarsku (1999), fotografický grant Inštitútu pre verejnú správu v Bratislave, jehož výsledkom bola výstava a kniha Slovensko 001 - Obrazová správa o stave krajiny, cena v Mio Photo Award v Ošave (2002) a Palo Trnavalet Besediny.

MARTIN KOLLÁR Evropa Slovensko 2001 - Obrazová zpráva o stavu země
 Galerie Opera, Dvadlo Jiřího Myrona, Ostrava, Os. letní 14
 28. 11. 2002 - 2. 1. 2003

Kabinet fotografie Domu umění, Opava, Pekařská 12
 14. 1. - 16. 2. 2003

Výstavu pořádají: Národní divadlo moravskoslezské v Oštávě, Dům umění v Opavě a Institut Fiedl v Bratislave. Vystavu pripravila FAMU v Praze, Galeri Velryba v Praze, Pracovným domem fotografie a Inštitútom pre verejnú správu v Bratislave za finančnej podpory Ministerstva kultúry ČR, mládeže a športu ČR, Ministerstva vnútra ČR, Moravskoslezského kraja a Státního města Opava. Kurátor výstavy: prof. PhDr. Václav Bělohradský. Sponzoráci: Vojtech Ešterák, Jarmila Talerová, PhDr. Martin Klimeš, Mgr. Jitka Štepanová. Grafická úprava: Radim Břevčák. Realizačné katalógy: Karel Kerlický - KANT Praha.

www.kc-art.cz/dokpava, www.lpt.slu.cz (Inštitút tvorby fotografie) | www.photorovne.com
 www.martin.kollar.com

- EVROPA -
/ SLOVENSKO 2001 /

[024] 2002, Martin Kollár

Karel Špoutil

Naroden 22. 12. 1975 v Praze. Vyšiel sa fotografom vo Švédskom odbornom učilisti družstev v Praze, kde sa absolvoval maturitný nábor. V rokoch 1994-2001 vystupoval bakalárskimi a magisterskimi štúdiami na Inštitúte tvorby fotografie FFF Slezská univerzita v Opave. Od roku 1994 pracuje ako fotograf v Muzeu Hlavného mesta Prahy, zaoberá sa i komerčnou fotografiou pre médiá, reklamných agentúr. Zúčastnil sa niekoľkých skupinových výstav študentov a absolventov ITF, napr. Konfrontace 2002 (Pražský dom fotografie, Praha 2002) a galérie Město ve dne, České Budějovice (2002). Samostatné vystavenia v Galerii ITF v Opavě v roku 2002.

Karel Špoutil
Motorkáři
 / Bikers / 2001
 Galerie Velryba, Opatovická 24, Praha 1
 19. 11. - 15. 12. 2002

FAMU

Kurátor výstavy a text: Prof. Vladimír Bělohradský
 Producentka: Alena Vaněšková
 Grafická úprava: Jakub Uhlík
 Tisk: Karel Kerlický, KANT

Vydala Katedra fotografie FAMU v Praze 2002
 www.famu.cz

Výstava vznikla za podpory Ministerstva kultúry ČR, Ministerstva vnútra ČR a Magistrátu hl. města Prahy.

Karel Špoutil
Motorkáři
 / Bikers / 2001

[025] 2001, Karel Špoutil

Jan Kuděj

me t
u n d e r g r o u n d
 16.12. 2002 - 20.1.2003
 Galerie Velryba
 Opatovická 24, Praha 1

Kurátor výstavy a text:
 Producentka: Alena Vaněšková
 Grafická úprava: Jakub Uhlík
 Tisk: Karel Kerlický, KANT

Vydala Katedra fotografie FAMU v Praze 2002
 www.famu.cz

Výstava vznikla za podpory Ministerstva kultúry ČR, Ministerstva školstva, mládeže a športu ČR a Magistrátu hl. města Prahy.

FAMU

me t
u n d e r g r o u n d Jan Kuděj

[026] 2002, Jan Kuděj

2003

[027] 2003, Karel Tuřka

Srděčně Vás zveme na vernisáž výstavy v úterý 4. března v 18.00 hodin
We would like to invite you to the opening of the exhibition on Tuesday, March 4th at 6 p.m.

4. března – 30. března 2003
4th March – 30th March 2003

CESTA
FILIP ULVER

Galerie Velryba / Opatovická 24 / Praha 1
Otevřeno ve všední dny 12 – 21 a víkendy 12 – 22
Open on weekdays 12 a.m. – 9 p.m., on the weekend 12 p.m. – 10 p.m.

Kontakt / Contact:
Filip Ulver
ulver@seznam.cz
www.ulver.wz.cz
FAMU
www.famu.cz
Atelier Čermák
www.sazob.cz/atelier.cermak

Vydala katedra fotografie FAMU v Praze
za podpory Ministerstva kultury ČR a Magistratu
hl. města Prahy.
Text: prof. Vladimír Birgus / production: Alena
Vandrášková / grafická úprava: FotoGrafiea Filip
Ulver / adjustace: Atelier Čermák / ink. Reutskas.

Published by the Department of Still
Photography at FAMU in Prague with the
support of the Ministry of Culture of Czech
Republic and Prague City Hall.
Text by Prof. Vladimír Birgus / production: Alena
Vandrášková / graphic design: FotoGrafiea Filip
Ulver / inks: Atelier Čermák / print: Reutskas.

[x028] 2003, Filip Ulver

STYLIZOVANÉ OBRAZKY Z FOTODOKUMENTACE (PHOTO COLLAGE FROM DOCUMENTATION) / STYLIZED IMAGES FROM DOCUMENTATION / STYLIZED ART

JAN VACA
ÚSTÍ – AUSSIG

[029] 2003, Jan Vaca

katedra fotografie FAMU v Praze a kunstWerk-stiftung
si Vás dovolují pozvat na zahájení výstavy

Ondřej Přibyl
IZOLACE

Galerie Velryba, Opatovická 24, Praha 1
úterý 6. května 2003 od 18:00 hodin

Výstava potrvá do 1. června 2003, ve všední dny otevřeno
od 12:00 do 21:00 hodin, o víkendy od 17:00 do 22:00 hodin

[030] 2003, Ondřej Přibyl

[031] 2003, Tomáš Souček

2003

[033] 2003, Sylva Francová

“Přání a sny”
Petr Karšulín
“Dreams and Wishes”

[032] 2003, Petr Karšulín

[035] 2003, David S. Boukal

Karel Došek se narodil 14. srpna 1951 v Liberci. Vystudoval v Praze obor sběru fotografie na SPŠG v Hlčivě u Lit. v umělecké katedře na FAMU. V roce 1990 získal první příjmení Šelma a zároveň Českého literárního fondu. Dokončil s ním učebnici ve psaní na knize Itary Foučkové „Jazyk“ (Liberec 1998) a na jejího uměleckého katalogu. Práci jeho fotografická tvorba přinesl časopis Mladý kraj (č. 1/2000) a knižněká šeritina Emma Herš (č. 1/2001). Je zastoupen ve sbírce Severočeského muzea v Liberci.

Samostatná výstava:
1989 FAMU Praha – sběratelská výstava
1990 Galerie Dušák, Liberec
1991 „Město dva“, Našim divadlu Liberec (s Petrem Krausem)
1997 Galerie M.V. Jablonec nad Nisou
1999 Mladý výtvarník u Liberec
2001 Našim divadlu Liberec
2003 „Prostor“, Mladý výtvarník u Liberec (s Romanem Karpatem)

Kolektivní výstavy:
1982 Foučková Praha
1983 Ústava multimediální galerie Praha
1984 „Svět bez hranic“, Kulturní středisko Čáslava
1987 „Kardova fotoakce“, Štěpáň
1990 „For Art“, Botanická zahrada Liberec
1992 „Krajina“ – časopis fotografů, Česká grafická Praha
1994 Liberecká káva výtvarníků američtí – společná výstava, Oblastní galerie Liberec
2000 „Mladý výtvarník 2000“, BWA, galerie Gera, Písek
2001 „Experimentální krajina“, Mladý výtvarník u Liberec (ve spolupráci se Severočeským muzeem)

FAMU
VELRYBA

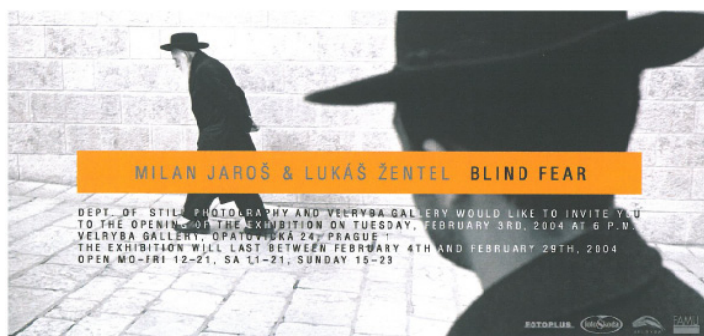

KAREL DOŠEK

FOTOGRAFIE

[034] 2003, Karel Došek

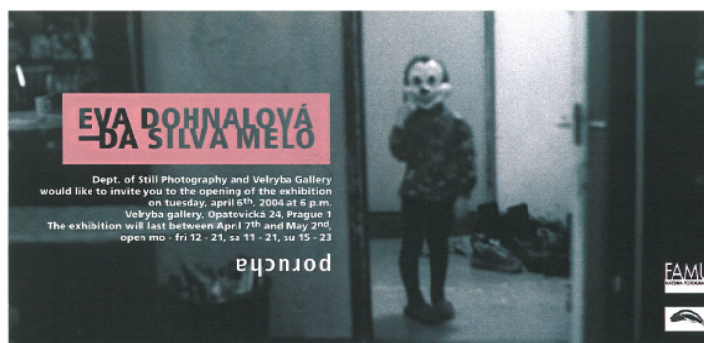
2004

[036] 2004, Petr Rošický, Milan Jaroš

[037] 2004, Barbora Mrázová, Filip Láb

[038] 2004, Eva Dohnalová

[039] 2004, Pavlína Honcová

[040] 2004, Markéta Kinterová, Silvie Milková

2004

Jan BARTOŠ
 Narozen 7.9.1971 v Českých Budějovicích, Brno od 1.9.1971
 V roce 1998 absolvoval magisterské studium kulturních dějin na Jihočeské Univerzitě v Českých Budějovicích.
 In 1998 graduated from South Bohemian University in České Budějovice majoring in history of culture.
 V letech 1998-2003 žil většinou v USA kde pracoval, cestoval a navštěvoval fotografické kurzy a workshopy.
 Between the years 1998 and 2003 he mostly lived in the USA where he worked, travelled, and attended photography courses and workshops.
 V současné době dokončuje bakalářské studium na Institutu hardi fotografie v Opavě, je fotografem na volné noze a lektorem dějin fotografie na Institutu Digitálních Medií v Praze.
 Recently he finishes studies of the Institute of Creative Photography in Opava, he is freelance photographer and lecturer of history of photography and history of Digital Technology in Prague.

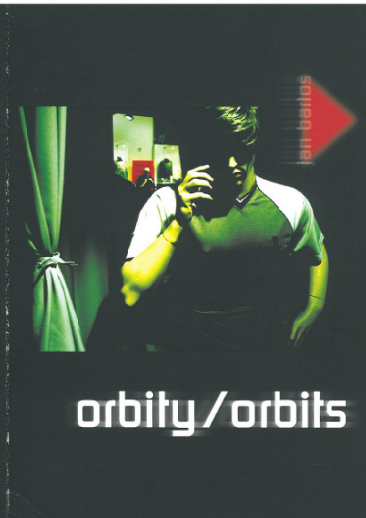
samostatné výstavy/individual exhibitions
 1998 Osoby kurátního Nového roku vietnamské menšiny v Praze, FF UK v Praze

kollektivní výstavy/výstavy (group exhibitions/collectors)
 2001 Tě Očků GSM, M.E.C.A. Terezín, ČR
 2003 11. ročník o abstraktu III, Fotokolektiva Kypri, Ulsteraj
 2003 Diplomant a Absolventi práce 1998-2003 Institutu hardi fotografie v Opavě – Opava – Ostrava – Wrocław (2004 – Bratislava – Poznań)
 2004 Dva světla na křiž. Goethe-institut, Praha, ČR
 Město v podstatě částečně dokumentární výstava fotografie, Fotobienále Moskva, Cantar, salon fotografie Stimulanta, Strasbourg

Kurátor výstavy a autorem textů/Curator of the exhibition: Václav Bírka
 Grafická úprava/Graphic design: P. Džaj
 Text/Poem: Kateřka Křečková

Vydala katedra fotografie FAMU v Praze za podpory Ministerstva kultury ČR
 Published by the Department of Still Photography of FAMU in Prague with the support of the Ministry of Culture of Czech Republic.

FAMU VELRYBA STUDIO SLUKA

orbity/orbits

[041] 2004, Jan Bartoš

Katedra fotografie FAMU a Galerie Velryba si
 Vás dovoluji přivítat na zúčastnění výstavy

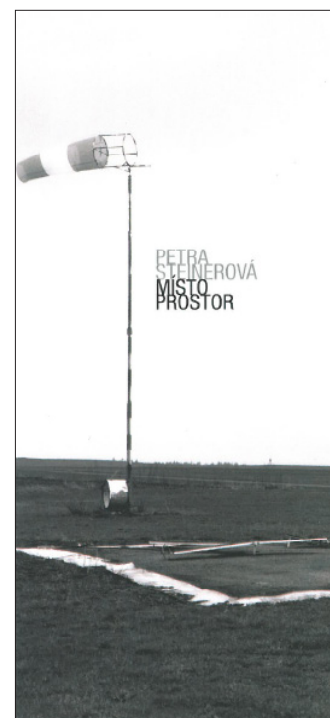
intervence
 Lucie Chrástková

v úterý 5. října 2004 v 18 hodin
 Galerie Velryba, Opatovická 24, Praha 1
 galerie otevřena po-pá, 12-21 hod, so-11-21 hod, ne-15-23 hod
 výstava: petra od 6.-31. října 2004

FAMU VELRYBA Q-STUDIO

Vystava vznikla za podpory Magistrátu Prahy a města Prahy

[042] 2004, Lucie Chrástková

[044] 2004, Petra Steinerová

[043] 2004, Vít Šimánek

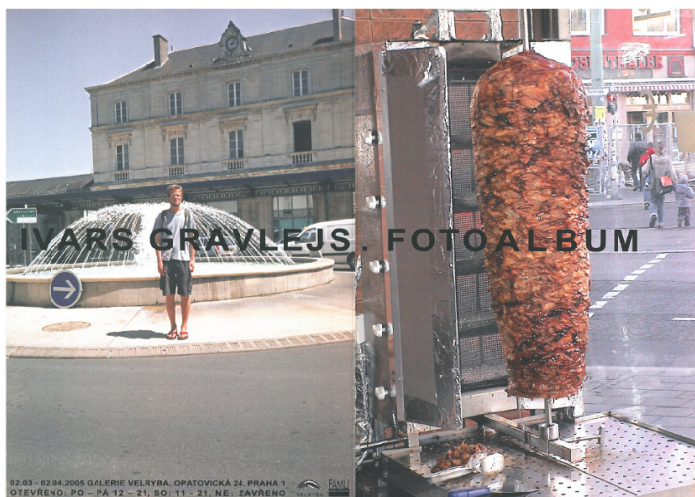

2005

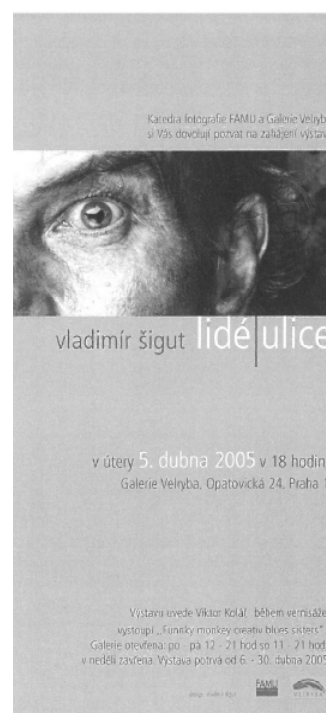
KRAJINA/ŠTĚPÁNKA KRČMÁŘOVÁ

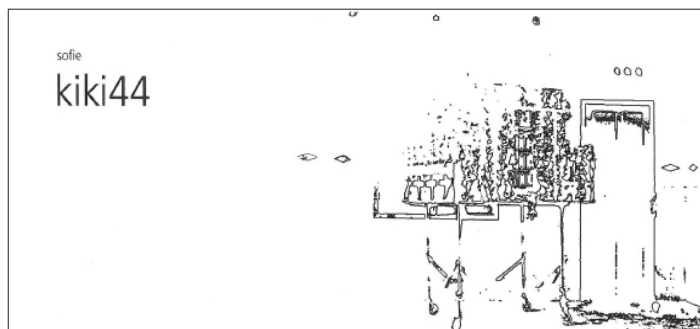
[045] 2005, Štěpánka Krčmářová

[046] 2005, Ivars Grāvlejs

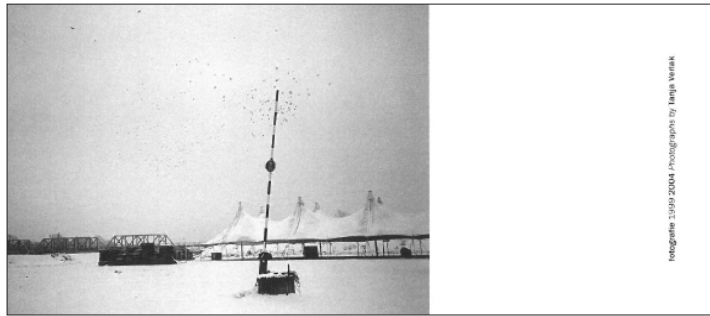

[047] 2005, Vladimír Šigut

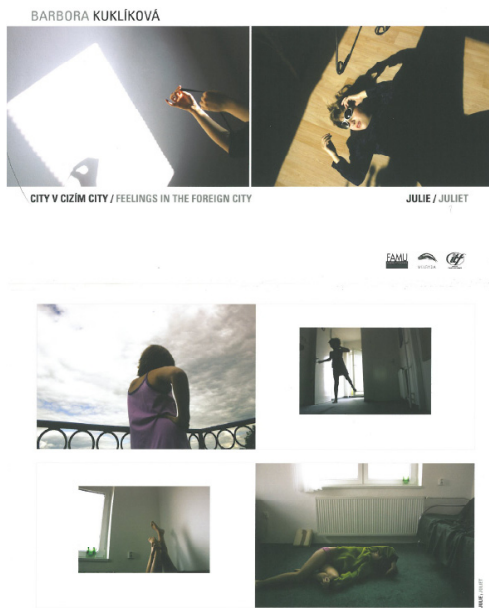
[048] 2005, Magda Šlezarová

2005

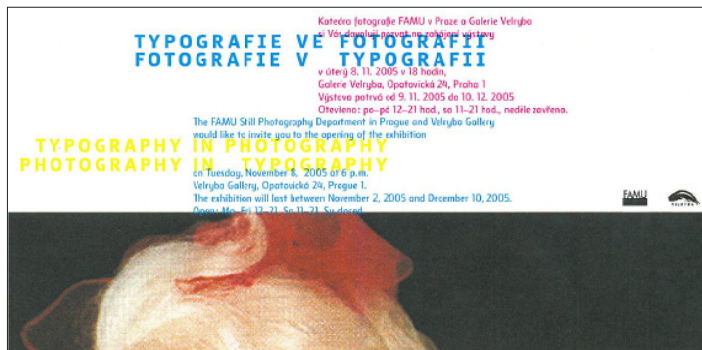

fotografie 2004-2004 photographs by Tanja Verlak

[049] 2005, Tanja Verlak

[050] 2005, Barbora Kuklíková

[051] 2005, 30let Katedry fotografie FAMU

[052] 2005, Viktor Tuček

2006

O

Katedra fotografie FAMU v Praze a Galerie Velryba si Vás dovoluji pozvat na zahájení výstavy
 The FAMU S18 Photography Department in Prague and Velryba Gallery would like to invite you to the opening of the exhibition

---

PREMACHINES
Jakub Uhlík

---

u úterý 7. 3. 2006 u 18 hodin,
 Galerie Velryba, Opatovická 24, Praha 1.
 on Tuesday, February 7, 2006 at 6 pm
 Velryba Gallery, Opatovická 24, Prague 1.

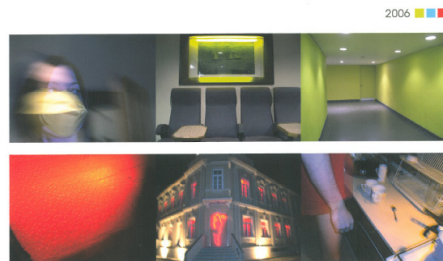
Výstava potrvá od 9. 2. 2006 do 4. 3. 2006
 The exhibition will last between February 9, 2006 and March 4, 2006.

Otevíráno: po - pá 18 - 21 hod, so 11 - 21 hod, neděle zrušeno.
 Open: Mo - Fri 18 - 21, Sa 11 - 21, Su closed.

(c) Jakub Uhlík, 2006 : <http://www.jakubuhlik.com/>

[053] 2006, Jakub Uhlík

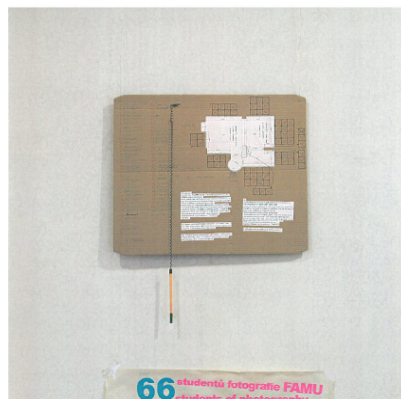

BARBORA KREJČOVÁ VZPOMÍNKY NA TO, CO SE NESTALO / NEVER HAPPENED MEMORIES

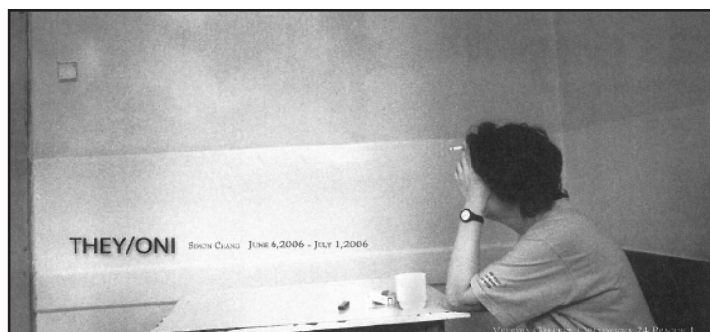
[054] 2006, Barbora Krejčová

[055] 2006, Katarína Bričová

[056] 2006, Katedra fotografie FAMU "66"

[057] 2006, Simon Chang

2007

[063] 2007, Jan Tesář

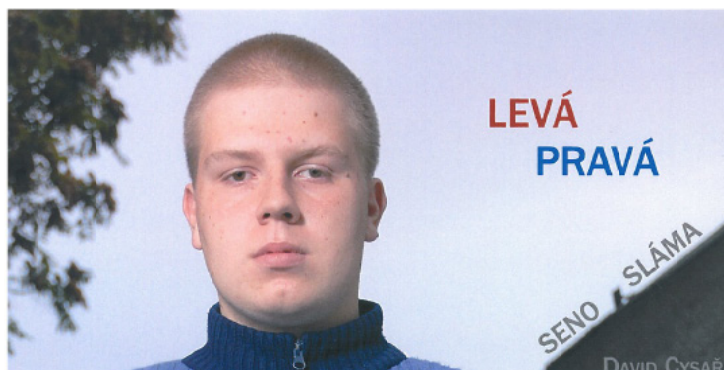
[062] 2007, Jaroslav V. Kurfus

[065] 2007, Lukáš Prokůpek

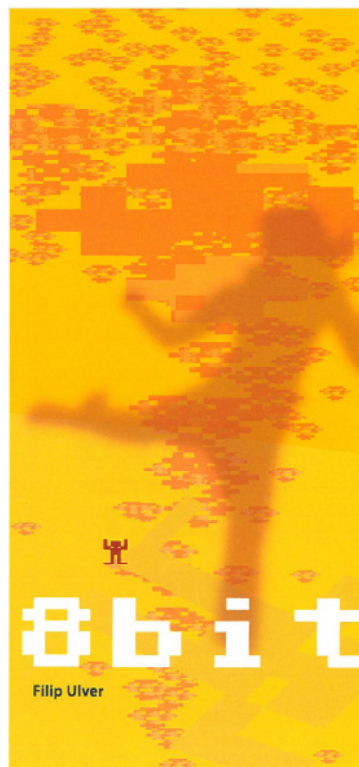

[064] 2007, Marie Dvořáková

[066] 2007, David Cysař

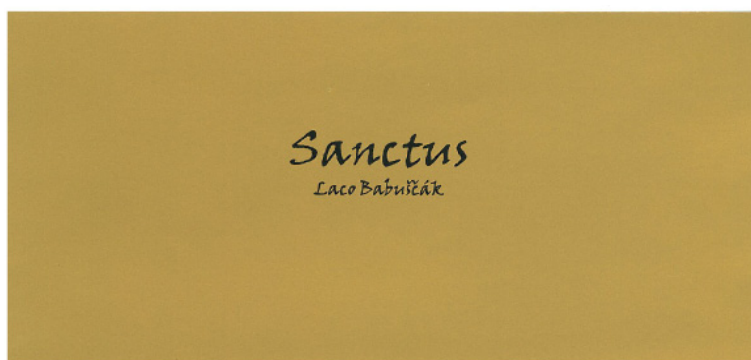
2007

[068] 2007, Filip Ulver

[069] 2007, Jácháchym Kliment, Ondřej Bouška

[070] 2007, Laco Babuščák

2008

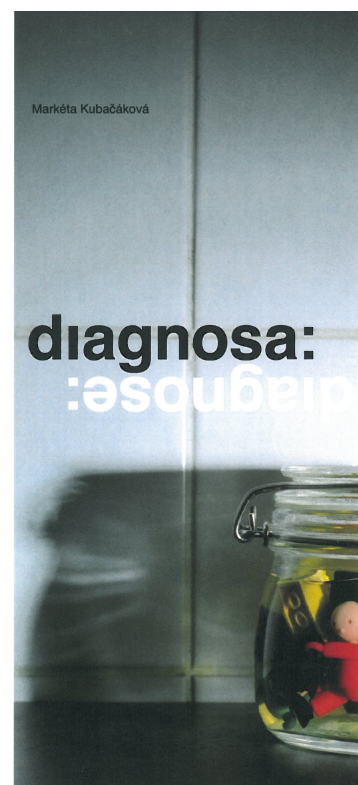
[071] 2008, Jan Faukner

[072] 2008, Jan Mahr

[074] 2008, Jaroslava Šnajberková

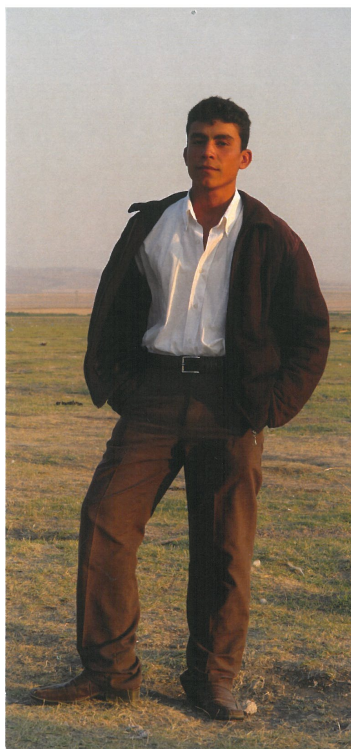
[073] 2008, Markéta Kubačáková

[075] 2008, Výstava studentů Katedry fotografie

2008

[077] 2008, Jan Kundera

[076] 2008, Maria Kubinová

Peter Fabo
DRUHÁ STRANA
9. 10. - 31. 10. 2008

Středa 8. 10. 2008 18 hod.   Galerie VELRYBA, Opatovická 24, Praha 1   Po-Pá 12-21 hod, So 11-21 hod.

[078] 2008, Peter Fabo

[079] 2008, Martin Mlynarič

2009

[080] 2009, Martin Vosáho

[081] 2009, Tereza Havlínková

Jarmila Uhlíková

[082] 2009, Jarmila Uhlíková

[083] 2009, Společná výstava studentů FAMU

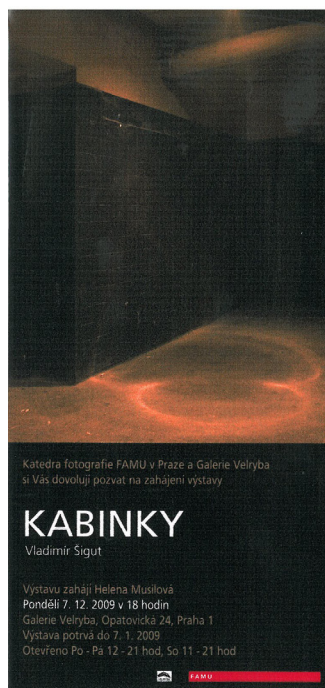
2009

[084] 2009, Jan Malý

[085] 2009, Jitka Taubalová

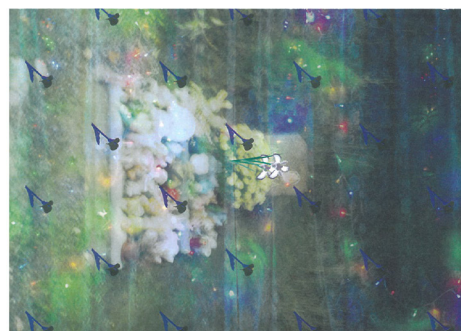

[086] 2009, Vladimír Šigut

2010

[087] 2010, David Stecker

[088] 2010, Alžběta Diringerová

[089] 2010, Gula Leite

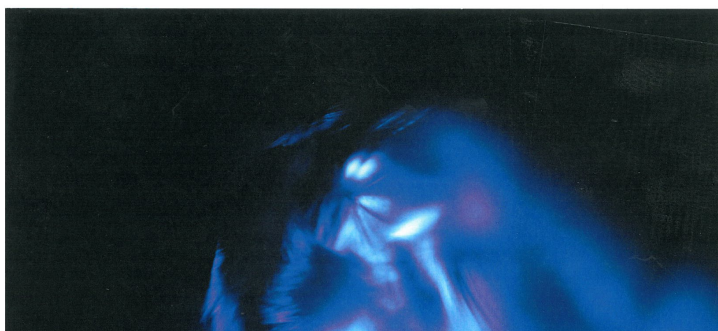

[090] 2010, Katarína Smíková

2010

Abram-Uroš
Adámek-Matěj
Adamovský Michal - *Autoportrét*
Andri-Banis
Babušćák Ladislav - *Lerry Moon*
Bak-Nina
Bouška Ondřej - *Skok*
Czanderle-Michal
Čejková Michaela - *Bez názvu*
Cvančarová Klára - *Bez názvu*
Demerová Dara - *Bez názvu*
Diringerová Alžběta - *Rivalky*
Douša Jan - *Bez názvu*
Egenes-Rune
Esteres-Lazara
Grondáhl Albert Elias - *Bez názvu*
Ibrahimova Sitara - *Bez názvu*
Jordanov-Alexander
Kahánková Pavlína - *Bez názvu*
Klepáčová Veronika - *Pocit Brouka*
Kliment Jáchym - *Bez názvu*
Korniková Lenka - *Bez názvu*
Kotěnková Silvie - *Silvie*
Kostecki-Oskar Emir
Krejčí-Petr
Kubínová Mária
Leinweberová Adéla - *Laura*
Loucaides Andreas
Macháček Petr - *Bez názvu*
Malý Jan - *Pusa*
Maštera-Jan
Matějková Daniela - *"mdma"*
Matějovský Antonín - *Bez názvu*
Mišková Vanda - *Bez názvu*
Nárožná Vanda - *Bez názvu*
Páleníková Linda
Plesová Anna - *Bez názvu*
Podolská-Zuzana
Příhodová Teresa
Srníková-Katarína
Stecker David - *Bez názvu*
Stecker Marcel - *Bez názvu*
Svatoš-Jan
Šárková Eliška - *Bez názvu*
Šigut-Vladimír
Šimánek Jan - *Bez názvu*
Smojberková-Jaroslava
Trypten-Stanislav
Uhlíková Jarmila - *Stvořená*
Veselá-Barbora
Vondřák-Tadej - *Bez názvu*
Vitolina-Karlína
Vosičková Adéla - *Bez názvu*
Vosáhle-Martín
Zahradníčková Kateřina - *Bez názvu*
Zmudová Žaneta - *Bez názvu*

[091] 2010, *Společná výstava autoportrétů*

[092] 2010, *Pavlína Kahánková*

[093] 2010, *Marcel Stecker*